

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Komparace daně z příjmů fyzických osob v České republice a ve Finsku
Comparison of Personal Income Tax in the Czech Republic and Finland

Student: Bc. Marie Matoušková

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jiřina Krajčová

Ostrava 2015

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Marie Matoušková**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: **Komparace daně z příjmů fyzických osob v České republice a ve Finsku**
Comparison of Personal Income Tax in the Czech Republic and Finland

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Teoretická východiska
3. Srovnávací studie zdanění fyzických osob v ČR a ve Finsku
4. Návrhy a doporučení
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

PELC, Vladimír a Petr PELECH. *Daně z příjmů s komentářem 2014*. 14. vyd. Olomouc: ANAG, 2014. 1120 s. ISBN 978-80-7263-867-3.

SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2014*. Amsterdam: IBFD, 2014. 1026 s. ISBN 978-90-8722-241-3.

ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 6. vyd. Praha: Linde, 2013. 392 s. ISBN 978-80-7201-925-0.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jiřina Krajčová**

Datum zadání: 21.11.2014

Datum odevzdání: 25.04.2015

Ing. Jana Hakešová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci vypracovala samostatně. Přílohy 1 a 2 jsem čerpala z uvedeného zdroje.“

V Ostravě dne 24. dubna 2015

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and curves, positioned above a horizontal dotted line.

Bc. Marie Matoušková

Obsah

1 ÚVOD	5
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA	6
2.1 Daň.....	6
2.1.1 Charakteristika daně.....	6
2.1.2 Funkce daní	7
2.1.3 Klasifikace daní	7
2.1.4 Konstruktivní prvky daně	9
2.1.5 Výběr daní.....	11
2.1.6 Optimalizace daňové povinnosti.....	12
2.2 Daňový systém České republiky a Finska	12
2.2.1 Daňový systém České republiky.....	12
2.2.1.1 Přímé daně	13
2.2.1.2 Nepřímé daně	14
2.2.1.3 Ostatní daňové příjmy.....	17
2.2.2 Daňový systém Finska	18
2.2.2.1 Přímé daně	18
2.2.2.2 Nepřímé daně	23
3 SROVNÁVACÍ STUDIE ZDANĚNÍ FYZICKÝCH OSOB V ČR A VE FINSKU	25
3.1 Srovnání zemí	25
3.1.1 Základní údaje.....	25
3.1.2 Makroekonomické ukazatele	26
3.1.3 Mezinárodní hodnocení	26
3.2 Daň z příjmů fyzických osob v České republice	28
3.2.1 Daňový rezident České republiky	28
3.2.2 Předmět daně.....	29
3.2.3 Základ daně	29
3.2.4 Osvobození od daně.....	32
3.2.5 Položky odečitatelné od základu daně	33
3.2.6 Slevy na dani.....	34
3.2.7 Sazba daně	36
3.3 Daň z příjmů fyzických osob ve Finsku	36

3.3.1 Osoby povinné k dani	36
3.3.2 Zdanitelné příjmy a předmět daně	36
3.3.3. Osvobození od daně	38
3.3.4 Odčitatelné položky	38
3.3.5 Slevy na dani	39
3.3.6 Sazba daně	39
3.3.7 Správa daně	40
3.4 Srovnání systémů zdaňování	40
3.5 Typový příklad na výpočet daňové povinnosti ve Finsku	41
3.6 Výpočtová část	42
3.6.1 Základní východiska výpočtů	42
3.6.2 Poplatníci daně s průměrnou mzdou	44
3.6.3 Poplatníci daně s minimální mzdou	48
3.6.4 Poplatníci daně s příjmem v prvním finském daňovém pásmu	52
3.6.5 Poplatníci daně s příjmy ve třetím finském daňovém pásmu	55
3.6.6 Poplatníci daně s příjmy ve čtvrtém finském daňovém pásmu	59
3.6.7 Poplatníci daně v pátém finském daňovém pásmu	62
3.6.8 Shrnutí výpočtové části	66
4 NÁVRHY A DOPORUČENÍ	70
4.1 Zavedení odčitatelné položky ve výši nákladů na dojíždění	70
4.2 Zavedení odčitatelné položky ve výši nákladů na dojíždění se snížením slevy na poplatníka	73
4.3 Zavedení odčitatelné položky ve výši zaplacených výdajů za ošetřovatelství a poskytování péče, úklid a údržbu obydlí poplatníka	74
4.4 Zavedení slevy na dani ve výši zaplacených výdajů za hlídání dětí	75
4.5 Shrnutí	77
5 ZÁVĚR	79
Seznam použité literatury	81
Seznam zkratk	84
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1 ÚVOD

Lze říci, že každý člověk je závislý na peněžním příjmu. Bez tohoto příjmu nelze uspokojovat své životní potřeby. S příjmy obyvatelstva je však spojeno také zdanění. Daň z příjmů fyzických osob je velmi rozsáhlou problematikou, která se dotýká širokého okruhu obyvatelstva. Zákony upravující tuto problematiku si stanovuje každý stát sám, tudíž jsou v jednotlivých zemích rozdílné legislativy. V České republice je stanovena lineární sazba daně, v jiných státech jsou sazby progresivní. Jednou ze zemí, která má stanovenou progresivní sazbu daně z příjmů fyzických osob je i Finsko.

Cílem této diplomové práce je porovnání zdanění fyzických osob v České republice a ve Finsku se závěrečným uvedením návrhů na možné převzetí finských daňových zákonů do české legislativy.

Tato práce je rozdělena do pěti částí, včetně úvodu a závěru. V úvodu je specifikace cíle práce a charakteristika obsahu práce. V závěru je obsaženo shrnutí zjištěných výsledků. Druhá část práce obsahuje teoretická východiska. V této kapitole najdeme charakteristiku daně a také popis daňových systémů České republiky a Finska. Další částí je srovnávací studie zdanění fyzických osob v ČR a ve Finsku. Tato část je zaměřena na srovnání základních údajů obou zemí, srovnání na základě mezinárodních hodnocení, a dále je podrobně popsána problematika daně z příjmů fyzických osob v obou zemích. V této kapitole je provedena také výpočtová analýza, porovnání zdanění na základě efektivní daňové sazby poplatníků s různou výší příjmů ze závislé činnosti. Ve čtvrté části jsou uvedeny návrhy na převzetí některých finských daňových principů do daňového systému České republiky. Práce je zpracována na základě zákonů platných pro rok 2014.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

V této části diplomové práce si přiblížíme poznatky a východiska, které budou zapotřebí pro srovnání zdanění fyzických osob v České republice a ve Finsku.

2.1 Daň

V následující části si vysvětlíme co vlastně daň je, jaké má funkce, jak lze daně členit, co tvoří konstrukční prvky daně, výběr daní a možnosti minimalizace daňové povinnosti pro poplatníky.

2.1.1 Charakteristika daně

Daň lze definovat jako „*povinnou, zákonem předem stanovenou částku, kterou se odčerpává na nenávratném principu část nominálního důchodu ekonomickému subjektu*“¹.

Jedná se o neúčelový a neekvivalentní transfer od soukromého k veřejnému sektoru. Nenávratný princip lze chápat tak, že při zaplacení daně nelze očekávat nárok na určitou protislužbu. Na daň pohlížíme jako na neúčelovou, protože nikdy není vynaložen daný obnos na určitý účel, stane se součástí státního rozpočtu a poté se přerozděluje na různé potřeby. Neekvivalentnost představuje nepoměr mezi odvedenou výší daně a nárokem na protihodnotu od státu². Jako protihodnotu od státu lze považovat veřejné statky jako složky integrovaného záchranného systému, národní obranu, zdravotnictví, zajišťování práva apod.

Výběr daní a poplatků je zakotven v ústavním zákoně č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.

Mezi daně lze řadit i cla, poplatky, příspěvky na sociální a zdravotní zabezpečení. Příjem z daní v České republice dosahuje 90 % podílu na celkových příjmech veřejných rozpočtů³.

---

¹ ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*, s. 9.

² KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*, s. 16.

³ Taktéž, s. 19.

2.1.2 Funkce daní

Daně jsou součástí ekonomického procesu a měly by plnit určité funkce. Jsou jimi funkce:

- alokační
- redistribuční
- stabilizační.

Alokační funkce vyplývá z umísťování vládních výdajů a jejich optimálním rozdělením mezi veřejnou a soukromou spotřebou. Daně plní funkci redistribuční tím, že jsou přesunovány části důchodů a bohatství od jedinců s přebytkem k jedincům s nedostatkem, nebo více potřebným. A to formou transferových plateb. Dle Keynesovské teorie spočívá stabilizační funkce daní k usměrňování ekonomického cyklu⁴.

V literatuře bývá uváděna také funkce fiskální, která je považována jako nejdůležitější. Tato funkce daní je historicky nejstarší a znamená získávání prostředků do veřejných rozpočtů a je obsažena v předchozích třech funkcích⁵.

2.1.3 Klasifikace daní

Obecně lze daně třídit podle několika kritérií. V následující subkapitole si rozebereme pouze ty nejčastější.

1. Klasifikace daní podle jejich vazby na důchod poplatníka

- přímé daně – poplatníkovi jsou vyměřeny na základě jeho důchodu nebo majetku. U těchto daní se předpokládá, že je nelze převést na jiné ekonomické subjekty. Přímé daně dále dělíme na daně důchodové a daně majetkové,
- nepřímé daně – neodvívají se z důchodu ani majetku subjektu. Jedná se o neadresnou daň, která je placena a vybírána např. v cenách zboží a služeb a tím dochází k přesunu na jiný subjekt prostřednictvím zvýšení ceny. Tohle

---

⁴ ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*, s. 13.

⁵ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*, s. 19.

zvýšení představuje daň, kterou zaplatí poplatník plátcí daně, který ji odvede finančnímu úřadu. Nepřímé daně dále členíme na daně všeobecné a akcízy.

2. Klasifikace daní podle subjektu daně

- jednotlivec – individuální fyzická osoba, charakterizována např. rodným číslem,
- domácnost – společně hospodařící rodina, z níž je vybrán člen, který odvádí daň za celou domácnost,
- oba manželé – jestliže, je dovoleno společné zdanění manželů – tzv. manželský splitting, dochází ke sloučení příjmů obou manželů a rozdělení na stejné díly mezi oba, čímž může dojít k podstatnému snížení daňové povinnosti,
- všichni členové domácnosti – tzv. plný splitting, princip je stejný jako u předešlé varianty, kdy se sečtou všechny příjmy domácnosti, ale v případě rozdělení příjmů je zde více možností – buďto se rozdělí mezi všechny osoby stejným dílem, nebo se rozdělí pouze mezi výdělečně činné, přerozdělení pomocí přiřazení koeficientů jednotlivým členům domácnosti,
- firma, korporace – právnická osoba založená za určitým cílem, zapsána do obchodního rejstříku s přiděleným identifikačním číslem.

3. Klasifikace daní podle objektu daně

- důchodové – dani podléhá důchod poplatníka,
- výnosové – zdaněn je zde konkrétní výnos, většinou upravený účetní zisk,
- majetkové – zdanění držby a nabytí konkrétního movitého a nemovitého majetku,
- z hlavy – zvláštní typ daně, kdy poplatník platí daň ze své existence, stanovena v pevné výši,
- obrátové daně – lze uvalit na hrubý či čistý obrát u každého producenta, který se podílí na zpracování každého výrobku nebo pouze na obrát, kterého bylo docíleno u posledního zpracovatele,
- spotřební – zdanění buď spotřeby veškeré, nebo pouze spotřeby vybraných skupin produktů.

4. Klasifikace daní podle platebních schopností poplatníka

- osobní daně – zohledňují důchodovou situaci jednotlivých poplatníků, neboť se tato daň odvíjí z příjmů,
- daně in rem – výše daně není závislá na příjmech poplatníka, daň se odvádí na základě spotřeby zboží a služeb, z titulu vlastnictví či nabytí majetku.

5. Klasifikace daní podle stanovení hodnoty daně vzhledem k daňovému základu

- jednotkové – výše daně je odvozena podle množství jednotek základu daně, typické pro akcízy,
- ad valorem – procentuálně stanovená daň z ceny základu daně vyjádřeném v peněžních jednotkách,
- daně stanovené beze vztahu mezi daní a základem daně – například daň z hlavy⁶.

6. Klasifikace daní podle stupně jejich progresu

- progresivní – při růstu důchodu poplatníka se zvyšuje i míra jeho zdanění,
- proporcionální – míra zdanění se se změnou důchodu poplatníka nemění,
- regresivní – při růstu důchodu poplatníka dochází ke snížení míry jeho zdanění⁷.

Existují i další třídění daní například dle účelovosti, způsobu úhrady, dle okruhu platnosti daně a další. Ale těmito klasifikacemi se v této práci zabývat nebudeme, postačí nám výše uvedený výčet třídění daní.

2.1.4 Konstruktivní prvky daně

Konstruktivní prvky daně, rozhodují o tom, v jaké míře budou daně dopadat na jednotlivé subjekty. Konstrukce daně je velmi složitá a proto je nutné posuzovat všechny její prvky, jimiž jsou:

- subjekt daně,
- předmět daně,

---

⁶ ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*, s. 48 – 52.

⁷ ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*, s. 54.

- osvobození od daně,
- základ daně,
- zdaňovací období,
- odpočty od základu daně,
- sazba daně,
- slevy na dani⁸.

Daňové subjekty je nutno členit na dvě skupiny. První skupinou jsou poplatníci daně, jejichž předmět daně je podroben dani (např. zaměstnanec) a naproti tomu ve druhé skupině jsou plátcí daně, kteří jsou ze zákona pověřeni tím, aby daň odváděli (např. zaměstnavatel odvádějící daň z příjmu za zaměstnance). Není vyloučeno, aby byl plátcem a poplatníkem daně tatáž osoba (např. podnikatel odvádějící daň z příjmu).

Předmět daně chápeme jako hodnotu, ze které je daň vybírána.

Osvobození od daně představuje tu část předmětu daně, ze které není daň vybírána. Subjekt daně není povinen, ani zpravidla oprávněn toto osvobození zahrnovat do základu daně.

„Základ daně je předmět daně vyjádřený v měrných jednotkách a upravený podle zákonných pravidel”⁹.

Zdaňovací období lze chápat jako běžný časový interval, na který nebo za který se stanoví základ daně a daň je vybírána. Z hlediska toho, o jakou daň se jedná, lze uvést, že se zpravidla používají jako zdaňovací období intervaly kalendářní měsíc, kalendářní čtvrtletí, kalendářní rok nebo 12 po sobě jdoucích měsíců, v případě uplatňování hospodářského roku.

Na odpočty lze narazit zejména u daně z příjmů, kde je základ daně dále snižován. Odpočty lze členit na standardní a nestandardní. U standardních odpočtů musí subjekt splnit podmínky, které se váží k uplatnění odpočtu, poté je odpočet stanoven pevnou částkou nebo procentem ze základu daně. Nestandardní odpočet se liší v tom, že daňový subjekt si může od základu daně odečíst hodnotu, kterou prokazatelně vynaložil (např. úroky z úvěrů na bytovou potřebu). Může docházet k omezení uplatnění výše nestandardních odpočtů.

„Sazba daně je algoritmus, prostřednictvím kterého se ze základu daně (sníženého o odpočty) stanoví základní částka daně”¹⁰.

⁸ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, s. 13.

⁹ Tamtéž, s. 20.

¹⁰ Tamtéž, s. 23.

A nakonec slevy na dani, které se odečítají od základní částky daně. Slevy na dani členíme na absolutní, které jsou stanoveny pevnou částkou a relativní, které snižují základní částku daně o určité procento. Dále lze členit slevy na dani na standardní a nestandardní slevy. Standardní slevy stejně jako odpočty lze použít v případě splnění zákonných podmínek. Nestandardní slevy opět kopírují odpočty, kdy lze snížit základní částku daně o prokazatelně vynaložené výdaje a to, buď v plné výši, nebo do výše stanovených limitů.

2.1.5 Výběr daní

V České republice je výběr a taktéž správa daní zakotvena v Daňovém řádu. Výši daně je povinen daňový subjekt vypočítat a sdělit správci daně, zpravidla prostřednictvím daňových tvrzení (jedná se o daňová přiznání a vyúčtování daně) v zákonem stanoveném termínu.

Vypočtenou daň je subjekt daně povinen odvést předepsaným způsobem ve lhůtě splatnosti. V Daňovém řádu je uvedeno, že se datum splatnosti daně shoduje s posledním dnem lhůty, ve kterém se musí podat daňové přiznání (tohle pravidlo však může být změněno v zákonech jednotlivých typů daní). V případě vyšších odvodů daní nedochází ke shodě mezi termínem podání přiznání a splatností daně, ale úhrada je realizována již v průběhu zdaňovacího období formou záloh na dani.

Výše záloh na daň bývají odvozovány buď od výše daňové povinnosti v předcházejícím období, nebo na základě předpokládané výše daně daného zdaňovacího období. V ČR se zálohy tradičně používají u daní z příjmů, u daně silniční a mohou být určeny i u kapitálových daní.

Na základě podání daňového přiznání dochází k zúčtování zaplacených záloh a konečné daňové povinnosti. Daňovému subjektu tak může vzniknout doplatek nebo přeplatek na dani. U daně kapitálové je možno uhradit daň prostřednictvím splátek daně. Tyto splátky jsou stanoveny jako poměrná část již stanovené daňové povinnosti.

Jako další možností výběrů daní (daně z příjmů) je srážka daně u zdroje příjmů. Odvedená srážka je konečná daňová povinnost. Na rozdíl od toho může být daň vybírána formou záloh na daň u zdroje. Tyto zálohy jsou zúčtovatelné, poplatníkem prostřednictvím přiznání k dani, plátcem prostřednictvím ročního zúčtování záloh. Od roku 2014 je možné u dohod o provedení práce převod srážky na zálohu na daň¹¹.

---

¹¹ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, s. 38 – 41.

2.1.6 Optimalizace daňové povinnosti

Minimalizace daně ze strany subjektů daně se jeví jako racionální ekonomické chování, protože je cílem každého daňového subjektu zaplatit na daních co nejméně. Stát prostřednictvím zákonů vytváří možnosti daňových úspor, kterých využívá k nasměrování aktivit daného subjektu žádoucím směrem.

Způsoby minimalizace daňové povinnosti:

- daňová úspora – snížení základu daně a daně prostřednictvím využití zákonných postupů (např. slevy na dani, snížení daně z příjmů při využití paušálních výdajů, tvorba rezerv na budoucí výdaje, způsob odepisování majetku atd.),
- vyhnutí se dani – využívání mezer ve stylizaci zákonů, využívání těchto nezamýšlených výhod je zpravidla pouze dočasné, protože hojné využívání vede k novelizaci zákonů,
- daňový únik – jedná se o protiprávní jednání, jestliže je úmyslné, může se jednat i o trestný čin krácení daní¹².

2.2 Daňový systém České republiky a Finska

*„Daňový systém je souhrn všech daní, které se na daném území, zpravidla státním, vybírají. Daňový systém zahrnuje rovněž vztahy mezi jednotlivými daněmi a pravidla, podle kterých se daně vybírají“*¹³. V této subkapitole se zaměříme na daňové systémy v obou zkoumaných zemích v širším kontextu.

2.2.1 Daňový systém České republiky

V daňovém systému České republiky se setkáváme se členěním na daně přímé a nepřímé a ostatní daňové příjmy. Dále si rozebereme jednotlivé členění daní.

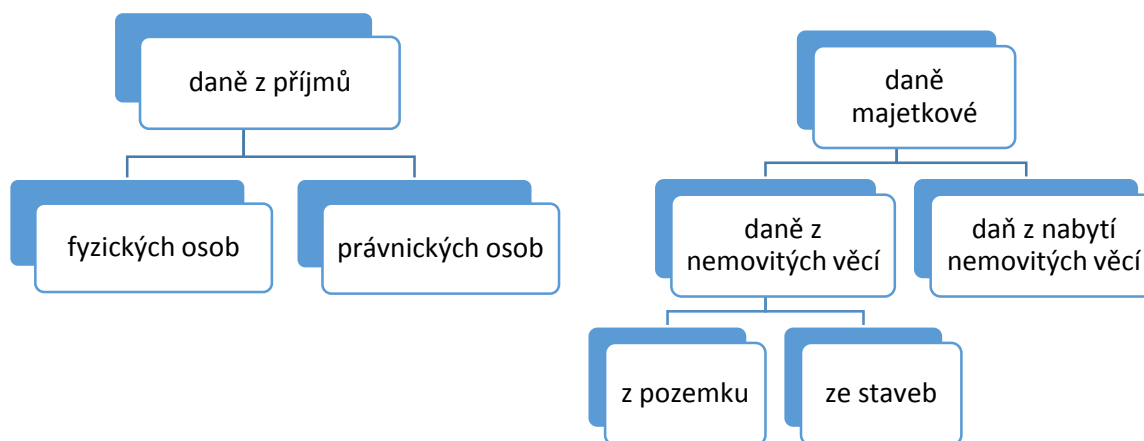
¹² VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, s. 41 – 42.

¹³ Tamtéž, s. 49.

2.2.1.1 Přímé daně

V následujícím obrázku 2. 1 můžeme vidět strukturu přímých daní.

Obr. 2. 1 Přímé daně v České republice¹⁴

1. Daně z příjmů

- **Daň z příjmů fyzických osob** – jedná se o daň, které podléhají zdanitelné příjmy ekonomicky aktivních jednotlivců. Problematika daně z příjmů fyzických osob v České republice bude podrobněji rozebrána v kapitole 3.
- **Daň z příjmů právnických osob** – této dani podléhají právnické osoby, organizační složky státu, podílové fondy, podfond akciové společnosti s proměnným kapitálem, fond penzijní společnosti, svěřenecký fond a jednotka, která je podle právního řádu státu, podle kterého je založena nebo zřízena, poplatníkem¹⁵. Předmětem zdanění jsou příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem kromě několika osvobození od daně. Sazba daně činí 19 % a uplatňuje se na všechny poplatníky daně z příjmů právnických osob kromě investičního fondu, zahraničního investičního fondu, fondu penzijní společnosti, kde je stanovena sazba daně na 5 % ze základu daně¹⁶.

¹⁴ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, s. 57.

¹⁵ PELC, Vladimír a Petr PELECH. *Daně z příjmů: s komentářem 2014*, s. 270.

¹⁶ Taktéž, s. 323.

2. Daně majetkové

- **Daně z nemovitých věcí** – dělíme na daň z pozemků a daň ze staveb. Základem daně z pozemků je rozloha zemědělské půdy, stavebních a ostatních pozemků. U zemědělských pozemků musíme rozlohu vynásobit průměrnou cenou půdy. Dále základ daně vynásobíme příslušnou sazbou daně podle typu pozemku. Jelikož se jedná o příjem obce, tak si může stanovit místní koeficient, v případě, že tak obec učinila, tak vypočtenou daň vynásobíme daným koeficientem (místní koeficient může obec zvolit buď až o 3 kategorie menší nebo o kategorii vyšší než je koeficient daný podle velikosti určité obce). U daně ze staveb je základem daně skutečně zastavěná plocha v m², výpočet je obdobný jako u pozemků. Sazba daně se zvyšuje s každým dalším nadzemním podlažím stavby a závisí na typu stavby a účelu, k jakému slouží¹⁷.
- **Daň z nabytí nemovitých věcí** – daň je vyměřena především při úplatném převodu vlastnického práva k nemovitým věcem. Základem daně je kupní cena nemovitosti nebo hodnota oceněná znalcem dle zákona o oceňování. Sazba daně z nabytí nemovitých věcí činí 4 % a je lineární¹⁸.

2.2.1.2 Nepřímé daně

V obrázku 2.2 je zobrazeno členění nepřímých daní v České republice.

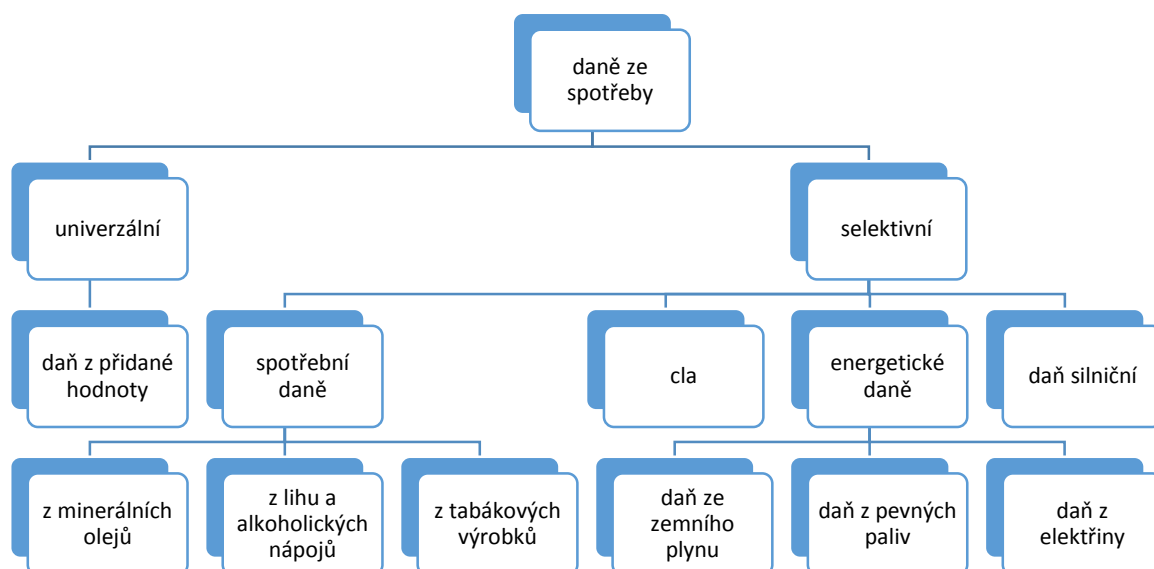
---

¹⁷ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, s. 58 – 59.

¹⁸ Tamtéž, s. 377.

Obr. 2.2 Nepřímé daně v České republice¹⁹

1. Univerzální

- **Daň z přidané hodnoty** – předmětem DPH je dodání zboží v tuzemsku, pořízení zboží z EU, poskytování služeb v tuzemsku a dovoz zboží z třetích zemí. Zdaňována je přidaná hodnota na každém stupni zpracování. V ČR je uplatňována základní sazba daně ve výši 21 % a snížená ve výši 15 %. Snížené sazbě podléhají např. potraviny a nealkoholické nápoje, přeprava cestujících a další. Od ledna roku 2015 přibyla ještě druhá snížená sazba DPH ve výši 10 %. Předmětem této sazby je vybrané zboží převzaté z první snížené sazby, jedná se o léky, knihy, nenahraditelnou dětskou výživu a potraviny pro osoby s nesnášenlivostí lepku²⁰.

2. Selektivní

- **Spotřební daně** – předmětem spotřebních daní je výroba a dovoz vybraných výrobků. Zahrnují 5 jednotlivých daní²¹.

¹⁹ Tamtéž, s. 60.

²⁰ FINANČNÍ SPRÁVA. Informace GFŘ k uplatnění sazeb DPH od 1. 1. 2015. www.financnisprava.cz [online]. [cit. 2015-04-09].

²¹ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, s. 273 – 282.

- **Daň z minerálních olejů** – předmětem této daně jsou minerální oleje, které jsou stanoveny určitým číslem nomenklatury, jedná se např. o motorové benzíny, střední oleje, těžké topné oleje a další. Základem daně je množství vyjádřené buď v 1000 litrech, nebo v tunách.
- **Daň z lihu** – předmět daně je stejně jako u předešlého případu dělen podle čísla nomenklatury. Základ daně tvoří množství lihu, které je vyjádřené v hektolitrech etanolu. U této daně se setkáváme se sníženou sazbou daně z lihu, a to pro pěstitelské pálení, které je omezeno na 30 litrů etanolu na jednu osobu a jedno období.
- **Daň z piva** – předmětem daně z piva je výrobek, který obsahuje alespoň 1,2 % objemových alkoholu. Sazba daně je stanovena v korunách za 100 litrů a každé % extraktu původní mladiny. Sazby daně se odvíjí podle velikosti produkce daného pivovaru za kalendářní rok. Základní sazba daně činí 32 Kč za hl, čím méně pivovar vyrobí, tím nižší uplatní sazbu spotřební daně z piva.
- **Daň z vína a meziproduktů** – stejně jako u daně z piva je předmětem daně výrobek, který obsahuje alespoň 1,2 % objemových alkoholu. Tichá vína jsou zatížena nulovou sazbou daně. Základem daně u šumivých vín a meziproduktů je množství, které je vyjádřené v hektolitrech.
- **Daň z tabákových výrobků** – předmětem této daně jsou cigarety, doutníky a cigarillos tabákové smotky a tabák ke kouření. U tabáku je základem daně množství tabáku v kilogramech, u doutníků a cigarillos je to množství v kusech. U cigaret se základ daně skládá ze dvou složek, a to pevné části, která je vyjádřena množstvím v kusech a procentní části, která vychází z konečné ceny pro spotřebitele. Dále je také stanovena minimální sazba daně, která činí 2,25 Kč/kus.
- **Cla** – lze považovat za daň pouze z ekonomického hlediska. Předmětem cla je dovážené zboží ze států mimo Evropskou unii. Sazba cla je stanovena jako určité % z celní hodnoty, což je cena zboží, a liší se podle daného druhu a původu zboží.

- **Energetické daně** – plátcem této daně je dodavatel. Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc. Správu vykonávají celní orgány²².
  - **Daň ze zemního plynu a dalších plynů** – předmětem jsou plyny, které jsou určené pro pohon motorů, výrobu tepla a další použití. Daňovým základem je množství plynu v MWh. Sazby jsou rozdílné podle účelu použití.
  - **Daň z pevných paliv** – předmětem daně je především černé uhlí, hnědé uhlí, brikety a koks. Daňový základ je množství paliv, které je vyjádřeno v GJ v původním vzorku. Sazba daně činí 8,50 Kč/GJ.
  - **Daň z elektřiny** – předmětem je elektrická energie. Daňovým základem je množství elektřiny v MWh. Sazba daně dosahuje výše 28,30 Kč/MWh.
- **Daň silniční** – předmětem daně jsou veškerá motorová vozidla a jejich přípojná vozidla, která jsou registrovaná v ČR, jestliže jsou určená k přepravě nákladu a jejich hmotnost je vyšší než 3,5 tuny. Vozidla s hmotností menší než 3,5 tuny jsou předmětem daně pouze v případě, že jsou registrována v ČR a jsou používána samostatně výdělečnými osobami. Předmětem daně např. nejsou traktory a pojízdné stroje. Např. jednostopá vozidla, vozidla na elektrický pohon a další jsou od daně osvobozeny. Silniční daň se odvozuje u osobních automobilů do hmotnosti 3,5 tuny od objemu motoru v cm³, u ostatních vozidel podle největší povolené hmotnosti v tunách a počtu náprav a u návěsu, podle součtu největších povolených zatížení náprav v tunách a počtu náprav²³.

2.2.1.3 Ostatní daňové příjmy

Tyto daňové příjmy se týkají pouze osobních důchodů (příjmy ze zaměstnání a samostatného podnikání). Řadíme zde pojistné na veřejné zdravotní pojištění, pojistné na sociální pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

Výběr pojistného na veřejné zdravotní pojištění je prováděno zdravotními pojišťovnami a současně je jejich výnosem. Toto pojistné je určeno na úhradu nákladů zdravotní péče

²² VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, s. 283 – 285.

²³ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, s. 260 – 261.

pojištěnců. Výše pojistného činí 13,5 % z vyměřovacího základu. Vyměřovací základ u osob, které mají příjmy ze závislé činnosti, tvoří hrubá mzda. Jednu třetinu z 13,5 % tj. 4,5 % odvádí zaměstnavatel za zaměstnance a zbylých 9 % tvoří náklad zaměstnavatele. V případě, že se jedná o poplatníka Osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ), tvoří vyměřovací základ 50 % z dílčího základu daně ze samostatné činnosti. Povinné pojistné odvádí poplatník té zdravotní pojišťovně, u které je pojištěn.

Pojistné na sociální pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti zahrnuje pojistné na nemocenské pojištění, důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Sazby pojistného sociálního pojištění se liší podle poplatníka, popř. plátce. Zaměstnavatel odvádí za zaměstnance 25 % z hrubé mzdy, a to 2,3 % na nemocenské pojištění, 21,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku nezaměstnanosti. Zaměstnanec platí 6,5 % z hrubé mzdy, kdy celá část připadne na důchodové pojištění. OSVČ je povinna odvádět 29,2 % z vyměřovacího základu, který tvoří 50 % z dílčího základu daně ze samostatné činnosti. Platba se skládá z 28 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti, OSVČ nejsou povinny hradit si nemocenské pojištění, účast na tomto pojištění je pro OSVČ dobrovolná. Platby sociálního pojistného je odváděno České správě sociálního zabezpečení a jedná se o příjem do státního rozpočtu²⁴.

2.2.2 Daňový systém Finska

V daňovém systému Finska se setkáváme se členěním daní na daně přímé a nepřímé. V následujícím textu si jednotlivé daně rozebereme.

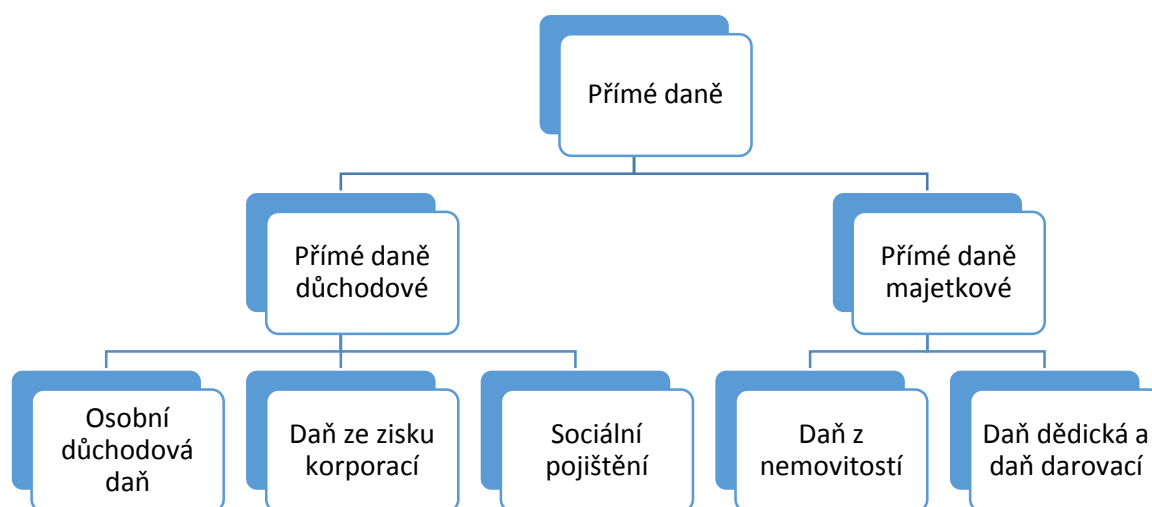
2.2.2.1 Přímé daně

Struktura přímých daní ve Finsku je vyobrazena v obrázku 2.3 a blíže popsána níže.

---

²⁴ Taktéž, s. 167 -168.

Obr. 2.3 Přímé daně ve Finsku²⁵

1. Přímé daně důchodové

- **Osobní důchodová daň** – zdanitelným příjmem poplatníků je příjem z kapitálu a pracovní příjem²⁶. Osobní důchodová daň bude podrobněji popsána v kapitole 3.
- **Daň ze zisku korporací** – ve Finsku je zaveden tzv. princip dvojího zdanění, kdy příjmy firem jsou daněny na straně společnosti a dividendy jsou daněny na straně akcionářů. Zdanitelné příjmy se člení na 3 kategorie a to, obchodní příjmy, příjmy ze zemědělství a lesnictví a ostatní příjmy²⁷. Zdanění podléhají veřejné společnosti a soukromé společnosti. Od příjmů jsou osvobozeny kapitálové příspěvky akcionářů a zisky z přecenění akcií a cenných papírů (jestliže jsou hmotným majetkem). Poplatníci mohou v případě splnění určitých podmínek využít daňové odpočty, a to na poskytnuté dary (od 850 – 250 000 EUR, dle účelu poskytnutí daru), reklamní předměty, od ledna 2014 mohou společnosti nově využít odpočet na ztracený čas v důsledku vzdělávání svých zaměstnanců (odpočet je ve výši poloviny průměrné denní mzdy zaměstnanců, kdy může uplatnit maximálně 3 dny na jednoho

²⁵ Vlastní zpracování

²⁶ NERUDOVA, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*, s. 232.

²⁷ ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*, s. 234.

pracovníka). V obvyklých případech lze ztrátu odepsat v následujících 10 zdaňovacích obdobích. Zdanitelným obdobím je kalendářní nebo finanční rok (pokud se od kalendářního roku liší). Přiznání k dani se podává do 4 měsíců po ukončení finančního roku. Poplatníci odvádí měsíční zálohy na daň, podle dosažených zdanitelných příjmů z předcházejících 2 období. V případě splnění určitých podmínek lze využít skupinové zdanění firem. Společnosti, které provádějí mezinárodní přepravu zboží a cestujících mohou namísto klasického režimu DPPO využít režim tzv. daně z tonáže, která je založena na celkové čisté tonáži lodí dané společnosti. Jestliže se společnost rozhodne uplatnit tento režim zdanění, zavazuje se jej uplatňovat po dobu 10 let. U sazby daně ze zisku korporací došlo oproti roku 2013 ke snížení z 24,5 % na 20 %²⁸.

- **Sociální pojištění**²⁹

- **Sociální pojištění zaměstnavatelé** – zaměstnavatelé jsou povinni odvádět za své zaměstnance zákonné pojištění. Zdravotní pojištění ve výši 2,14 % z hrubé odměny zaměstnance. Od roku 2011 nemusí být toto pojištění odváděno za zaměstnance mladší 16 let a starší 68 let. Dále zaměstnavatelé odvádí na důchodovém pojištění 17,75 % (v průměru), na pojištění pro případ nezaměstnanosti příspěvek ve výši 0,75 % z prvních 1 990 500 EUR a 2,95 % z hodnoty tuto částku přesahující, a příspěvek na úrazové pojištění, který se pohybuje mezi 0,1 % - 7 %, a je závislé na rizikovosti dané práce (v průměru 1,7 %). Výše popsané pojistné je pro zaměstnavatele daňově uznatelným nákladem.
- **Sociální pojištění zaměstnanci** – zaměstnanci jsou povinni odvádět příspěvky na zdravotní pojištění ve výši 2,16 % (skládá se ze dvou složek, a to jako součást zdravotní péče ve výši 1,32 % a každodenní složky ve výši 0,84 %), příspěvky na penzijní připojištění ve výši 5,55 % (poplatníci, kterým je 53 a více let odvádí 7,05 %) a pojištění pro případ nezaměstnanosti ve výši 0,5

---

²⁸ SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2014*, s. 263 -266.

²⁹ Tamtéž, s. 267.

% z mezd a platů, které podléhají srážkovému systému zdanění. Uvedené pojistné je daňově odečitatelné, kromě dodatečného příspěvku na zdravotní pojištění ve výši 1,49 důchodového příjmu a příspěvku na zdravotní péči.

- **Sociální pojištění OSVČ** – poplatník je povinen odvádět příspěvky na zdravotní pojištění ve výši 2,16 % (opět se skládá z části na zdravotní péči ve výši 1,32 % a příspěvku na každodenní složky ve výši 0,84 %). Dále jsou osoby samostatně výdělečně činné povinny odvádět pojistné na důchodové pojištění soukromým pojišťovnám. Odvedené pojistné kromě příspěvku na zdravotní péči jsou odčitatelné od příjmů ze samostatné činnosti.
- **Komunální daň z příjmů** – předmětem daně jsou pracovní příjmy fyzických osob (kapitálové příjmy nejsou předmětem této daně). Sazba daně je stanovena vždy na 1 rok dopředu jednotlivými obcemi, pohybuje se v rozmezí 16,55 % - 22,5 %. V roce 2014 činila sazba daně v průměru 19,75 %³⁰.
- **TV daň** – jedná se o televizní poplatek na financování finské národní veřejnoprávní vysílací společnosti. Z právnických osob jsou poplatníky společnosti, družstva, spořitelny a nadace, jejichž roční zdanitelný příjem pro účely daně z příjmů dosáhl alespoň 50 000 EUR. Výše daně je pak stanovena jako 140 EUR a 0,35 % z hodnoty přesahující částku 50 000 EUR. Osvobození od daně jsou např. stát, obce, farnosti církví a další. Maximální částka daně činí 3 000 EUR ročně. U fyzických osob podléhají dani všichni poplatníci, kteří jsou starší 18 let. Daň činí 0,68 % z ročních zdanitelných příjmů poplatníka snížených o vynaložené náklady. Maximální částka daně činí 143 EUR ročně. Vyměřená daň dosahující hodnoty menší než 51 EUR se nevybírá.
- **Církevní daň** – tuto daň odvádí členové evangelicko-luteránské a pravoslavné církve. Daň se pohybuje v rozmezí 1 % - 2 % z příjmů pro určení komunální daně z příjmů, sazba je stanovena podle určení obce³¹.

³⁰ VERO SKATT: Brief Statistics 2015. www.vero.fi [online]. [cit. 2015-3-18].

³¹ SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2014*, s. 280 -281.

- **Daň odváděná u zdroje** – tato daň platí pro cizince, kteří jsou zaměstnaní ve Finsku a jsou buďto učitelé v akademickém institutu, výzkumníci nebo specialisté, kteří vydělávají minimální 5 800 EUR měsíčně a 5 let před nástupem do zaměstnání neměli ve Finsku trvalé bydliště a nejsou finské národnosti. Daň činí 35 % z hrubých mezd a nelze využít žádných odpočtů³².

2. Přímé daně majtkové

- **Daň z nemovitostí** – jelikož je celkový výnos z daní z nemovitostí příjmem jednotlivých obcí, výši sazeb si určují sami. Tato daň je uvalena na veškerý nemovitý majetek, který se nachází na území Finska. Obecná sazba na zdanitelné hodnoty se pohybuje mezi 0,6 % a 1,35 %. U bytových domů se může sazba pohybovat mezi 0,32 % a 0,75 %. Na nezastavěných stavebních pozemcích může sazba daně činit 1 % až 3 %. Od roku 2014 mají obce s velkou hustotou osídlení nařízeno zvýšit sazby daně na nezastavěné pozemky nejméně o 1,5 % vyšší než u běžné sazby. Nařízení vzniklo na podporu budování nového bydlení³³.
- **Daň dědická a daň darovací** – vztahuje se na majetek, který byl získaný děděním nebo darem. Základ daně tvoří veškerý movitý a nemovitý majetek, který se nachází ve Finsku nebo v zahraničí, jestliže je kdokoliv z účastníků rezidentem Finska. V případě, že není rezidentem žádný z účastníků, tvoří základ daně nemovitosti nacházející se ve Finsku a podíly ve společnostech, jestliže nemovitosti, které se nacházejí ve Finsku, tvoří více než 50 % aktiv účastníka. Od zdanitelného dědictví je možné odečíst hodnotu nabytku a zařízení do výše 4 000 EUR, naopak je nutno přičíst hodnotu darů, kterými zemřelý obdaroval 3 roky před smrtí své dědice. Dani darovací nepodléhají dary v podobě nabytku a spotřebičů do domácnosti v hodnotě do 4 000 EUR, jakákoli částka vynaložená na udržování a vzdělávání obdarovaného a jakýkoli jiný dar v hodnotě do 4 000 EUR. Pozůstalý manžel nebo manželka může od zdanitelného dědictví odečíst hodnotu 60 000 EUR, přímý potomek do 18 let věku může odečíst hodnotu 40 000 EUR z pozůstalosti. Sazby daně

---

³² Tamtéž, s. 283.

³³ Tamtéž, s. 267.

dědické jsou stanoveny podle vztahu mezi účastníky. Dědická daň se neplatí v případě, že je čistá hodnota dědictví nižší než 20 000 EUR. Sazba daně je progresivní a odvíjí se podle zdanitelné částky, vždy je stanovena daň z nižší částky a poté se vynásobí hodnota přesahující dolní hranici příslušnou sazbou, tím dostaneme celkovou daňovou povinnost. Sazby daně dědické a darovací se liší podle vztahu mezi účastníky a je rozčleněna do dvou kategorií. V první kategorii jsou manželé, partneři, kteří spolu žijí ve společné domácnosti, nebo mají společné dítě, tyto sazby se také vztahují na přímé potomky, včetně adoptivních dětí. Ve všech ostatních případech jsou sazby daně dědické a darovací stanoveny podle druhé kategorie³⁴. Jednotlivé daňové pásma s příslušnými sazbami daně dědické a darovací pro jednotlivé kategorie jsou obsaženy v příloze č. 1 a 2.

- **Daň z převodu** – členíme na daň z převodu nemovitého majetku a daň z převodu akcií, dluhopisů a jiných cenných papírů. Daň z převodu nemovitého majetku činí 4 % z ceny převáděného majetku. Daň z převodu akcií, dluhopisů a jiných cenných papírů je stanovena buď, ve výši 1,6 % nebo 2 % z prodejní ceny³⁵.

2.2.2.2 Nepřímé daně

V následujícím textu budou popsány jednotlivé nepřímé daně ve Finsku

1. **Daň z přidané hodnoty** – systém této daně je obdobný jako u ostatních členských států Evropské unie. „*Registrační povinnost k DPH nemají plátcí, jejichž obrat nepřesahuje za rok 8 500 EUR*“³⁶. Podnikatelé, kteří dosáhli obratu v rozmezí 8 500 - 22 500 EUR se sazba daně postupně zvyšuje od nuly do plné výše, nad hranicí obratu 22 500 EUR za rok je DPH vybíráno v plné výši. Základní sazba daně činí 24 %, první snížená sazba daně činí 14 % a vztahuje se na základní potraviny, jídlo v restauracích a krmiva pro zvířata, druhá snížená sazba činí 10 % a vztahuje se na léky, knihy, kulturní akce, přepravu cestujících a další. Osvobozené od DPH je např. pronájem nemovitosti,

³⁴ SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2014*, 281.

³⁵ Taktéž, s. 274.

³⁶ NERUDOVA, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*, s. 234.

základní vzdělání, sociální služby, služby zahrnující zdravotní péči a další. Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc.

2. **Spotřební daně** – vztahují se na tabák, alkohol, pivo, víno, elektřinu a pohonné hmoty. Sazba daně na alkohol a benzín je jedna z nejvyšších v EU.
3. **Clo** – od roku 1995, kdy se Finsko stalo členem Evropské unie, je stanovení úrovně jednotlivých cel v její kompetenci.
4. **Kolkovné** – platba je uložena na určité dokumenty v rámci různých právních transakcí³⁷.

---

³⁷ SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2014*, 273 274.

3 SROVNÁVACÍ STUDIE ZDANĚNÍ FYZICKÝCH OSOB V ČR A VE FINSKU

V následující části práce bude provedeno srovnání jednotlivých zemí.

3.1 Srovnání zemí

I když se Finsko nachází, rovněž jako Česká republika, na území Evropy, existují mezi těmito státy velké odlišnosti, a to ať už z hlediska různého způsobu života, ale i v jejich jinak fungujících ekonomikách a v neposlední řadě také v daňových systémech. Tyto rozdíly lze vyvozovat z vývoje obou států a jejich rozlišných zvyklostí.

3.1.1 Základní údaje

Jak vyplývá z tabulky 3.1 Česká republika má téměř dvojnásobný počet obyvatel oproti Finsku i když Finsko se rozléhá na ploše, která je zhruba čtyřnásobně vyšší než rozloha ČR. Finsko jako první ze severských zemí přijalo euro již v roce 2002. Česká republika nadále tuto měnu nepřijala a stále není jasno, kdy by k tomuto mělo dojít. Obě srovnávané země jsou republikami. V Česku je úředním jazykem čeština, zatímco ve Finsku jsou úřední jazyky dva a to finština a švédština.

Tab. 3.1 Základní údaje České republiky a Finska³⁸

	Česká republika	Finsko
Počet obyvatel	10 436 560 (stav 3/2011)	5 472 421 (stav 12/2014)
Rozloha	78,9 tis. Km	338,1 tis. Km
Měna	Koruna česká (CZK)	Euro (€)
Státní ustanovení	Republika	Republika
Úřední jazyk	Český jazyk	Finština, švédština
Průměrná měsíční mzda	25 686 Kč (stav 2014)	3 284 EUR (stav 2013)

³⁸ Vlastní zpracování na základě informací zjištěných ze zdrojů ze seznamu zdrojů č. [11], [12], [18], [19].

3.1.2 Makroekonomické ukazatele

V následující tabulce 3.2 jsou srovnány makroekonomické údaje zemí, a to konkrétně hrubý domácí produkt v tržních cenách, míra nezaměstnanosti a saldo státního rozpočtu.

Tab. 3.2 Makroekonomické ukazatele České republiky a Finska³⁹

	Česká republika	Finsko
HDP tržní ceny (2013)	3 883,7 mld. Kč	193 443 mil. € (5 363 207,175 Kč ⁴⁰)
Míra nezaměstnanosti (12/2013)	8,2 %	8,2 %
Saldo státního rozpočtu	-79,4 mld. Kč	-4,6 mld. € (-127,535 mld. Kč ⁴¹)

3.1.3 Mezinárodní hodnocení

Stejně tak jako ostatní státy světa, jsou Česká republika a Finsko srovnávány z pohledu různých oblastí zájmů, např. ekonomických, politických, podnikatelských aj. V následujícím textu budou dále rozebrány výsledky vybraných průzkumů. Pořadí České republiky a Finska je vždy uvedeno pod příslušnými průzkumy.

1. **Prosperity Index** – jedná se o každoročně prováděný průzkum hodnotící 142 zemí světa. Je prováděn Legatum institutem a jedná se o porovnání na základě faktorů, jako jsou vzdělanost, ekonomický růst, spokojenost občanů, vyspělost zdravotnictví, míra bohatství a kvalita života. Výsledky průzkumu jsou zaznamenány v tabulce 3.3.

³⁹ Vlastní zpracování na základě informací zjištěných ze zdrojů ze seznamu zdrojů č. [9], [13], [14], [17], [21].

⁴⁰ Přepočet byl proveden kurzem platným ke dni 31. 12. 2013 zjištěný z ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA: Kurzův devizového trhu. www.cnb.cz [online]. [cit. 2015-2-20].

⁴¹ Taktéž.

Tab. 3.3 Prosperity Index – srovnání České republiky a Finska⁴²

Prosperity Index (2014)	Česká republika	Finsko
Pořadí	29.	8.

2. **Democracy Index** – jedná se o hodnocení 167 zemí světa, který provádí americká společnost Economist Intelligence Unit. Jak již vyplývá z názvu, jedná se o hodnocení míry demokracie jednotlivých států na základě 60 ukazatelů. Na základě zjištěných výsledků lze státy rozdělit na státy s úplnou demokracií, demokracií s nedostatky, hybridní režimy a autoritářské režimy. Oproti minulým ročníkům hodnocení, kdy spadala Česká republika stejně tak jako Finsko mezi státy s úplnou demokracií, se Česká republika podle výsledků v roce 2014 řadí mezi státy s nedostatky. Výsledky srovnání z roku 2014 nalezneme v tabulce 3.4.

Tab. 3.4 Democracy Index – srovnání České republiky a Finska⁴³

Democracy Index (2014)	Česká republika	Finsko
Pořadí	25.	8.

3. **Index of Economic Freedom** – jedná se o tzv. index ekonomické svobody, který sleduje základní lidské svobody v 186 zemích světa, např. svobodu vlastnictví nebo třeba svobodu podnikání. Výsledky každoročně publikuje The Wall Street Journal. Postavení srovnávaných zemí jsou vyobrazeny v tabulce 3.5.

Tab. 3.5 Index of Economic Freedom – srovnání České republiky a Finska⁴⁴

Index of Economic Freedom (2015)	Česká republika	Finsko
Pořadí	24.	19.

4. **Doing Business** – výzkum zkoumá snadnost podnikání ve 189 ekonomikách. Zaměřuje se např. na složitost zahájení podnikání, registraci majetku, placení daní, zrušení

⁴² LEGATUM INSTITUTE: The 2014 Legatum prosperity index table rankings. www.prosperity.com [online]. [cit. 2015-2-28].

⁴³ THE ECONOMICS INTELLIGENCE UNIT LIMITED 2015: Democracy Index 2014. www.sudestada.com [online]. [cit. 2015-3-10].

⁴⁴ THE HERITAGE FOUNDATION HIGHLIGHTS OF THE 2015: Index of Economic Freedom. www.irr.org [online]. [cit. 2015-3-10].

podnikání a další. Řebříček sestavuje Světová banka. Umístění České republiky a Finska nalezneme v tabulce 3.6.

Tab. 3.6 Doing Business – srovnání České republiky a Finska⁴⁵

Doing Business (2015)	Česká republika	Finsko
Pořadí	44.	9.

5. **The Corruption Perceptions Index** – neboli index vnímání korupce, který na základě veřejného mínění hodnotí míru korupce ve veřejném sektoru ve vybraných 175 zemích (v roce 2014). Index každoročně sestavuje mezinárodní nezisková nevládní organizace Transparency International, která bojuje proti korupci. Pořadí srovnávaných zemí je zobrazena v tabulce 3.7.

Tab. 3.7 The Corruption Perceptions Index – srovnání České republiky a Finska⁴⁶

The Corruption Perceptions Index (2014)	Česká republika	Finsko
Pořadí	53.	3.

Pro účely práce si v následující kapitole podrobněji rozebereme oblast daní z příjmů fyzických osob v České republice.

3.2 Daň z příjmů fyzických osob v České republice

Tato problematika je v ČR upravena Zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

3.2.1 Daňový rezident České republiky

Dani z příjmů fyzických osob podléhají jednotlivci, tedy poplatníci daně z příjmů, které je nutno rozdělit na 2 skupiny. První skupinou jsou daňoví rezidenti ČR, kteří mají na území ČR bydliště nebo se zde zdržují alespoň 183 dní příslušného roku. Tito poplatníci mají neomezenou daňovou povinnost, tzn., že musí odvádět daň z celosvětových příjmů. Druhou skupinu tvoří daňoví nerezidenti, kteří nemají na území ČR trvalé bydliště a ani se zde nezdržovali více než 183 dní příslušného roku nebo pokud tak nestanovili mezinárodní

⁴⁵ THE WORLD BANK: Doing Business 2015. www.doingbusiness.org [online]. [cit. 2015-3-15].

⁴⁶ TRANSPARENCY INTERNATIONAL: Corruption Perceptions Index 2014 Results. www.transparency.org [online]. [cit. 2015-3-10].

smlouvy. Tito poplatníci mají tzv. omezenou daňovou povinnost, což znamená, že daní pouze příjmy získané na území ČR⁴⁷.

3.2.2 Předmět daně

Předmět daně tvoří peněžní i nepeněžní příjmy popř. i příjmy, kterých bylo dosaženo směnou. Příjmy mohou plynout z několika zdrojů, které jsou dle § 3 rozděleny do 5 kategorií, které tvoří dílčí základy daně⁴⁸:

- **příjmy ze závislé činnosti,**
- **příjmy ze samostatné činnosti,**
- **příjmy z kapitálového majetku,**
- **příjmy z nájmu,**
- **ostatní příjmy.**

V § 3 jsou taktéž vymezeny příjmy, které naopak předmětem daně nejsou. Jedná se například o příjmy získané restitucí majetku, příjmy získané v podobě úvěrů nebo zápůjček (až na výjimky), příjmy z vypořádání společného jmění manželů a další.

3.2.3 Základ daně

Jak již bylo uvedeno výše, základ daně fyzických osob se dělí na 5 jednotlivých základů daně.

1. **Příjmy ze závislé činnosti podle § 6 ZDP** – jedná se o příjmy z pracovněprávního, služebního, členského poměru a funkčních požitků. Funkční požitky jsou příjmy zejména ve státních orgánech, orgánech obcí apod.

Základ daně ze závislé činnosti tvoří příjem ze mzdy a funkčních požitků a povinné pojistné, které činí 34 % z vyměřovacího základu. Povinné pojistné se dělí na všeobecné zdravotní pojištění (9 %), na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (25 %), které odvádí zaměstnavatel. V § 6 ZDP jsou také vymezeny příjmy, které jsou od daně osvobozeny, jedná se např. o nepeněžní plnění vynaložené na odborný rozvoj zaměstnanců,

---

⁴⁷ PELC, Vladimír a Petr PELECH. *Daně z příjmů: s komentářem 2014*, s. 28.

⁴⁸ PELC, Vladimír a Petr PELECH. *Daně z příjmů: s komentářem 2014*, s. 35.

nepeněžní plnění na přechodné ubytování a další. Od roku 2014 jsou také osvobozeny příjmy z praktického vyučování žáků a studentů⁴⁹.

2. **Příjmy ze samostatné činnosti podle § 7 ZDP** – tento dílčí základ daně prošel od roku 2014 změnou názvu, dříve byl nazýván Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti, avšak ke změně věcného rozsahu nedošlo. § 7 zahrnuje tyto příjmy:

- ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- ze živnostenského podnikání,
- z jiného podnikání,
- podíl společníka v. o. s. a komplementáře k. s. na zisku,
- z užití práv průmyslového vlastnictví a autorských práv (v případě, že příjem přesáhne částku 10 000 Kč měsíčně, jinak je příjem zdaněn srážkovou daní),
- z nájmu majetku, který je zařazen v obchodním majetku,
- z výkonu nezávislého povolání.

Zákon udává, že základ daně tvoří příjmy, které jsou sníženy o prokazatelně vynaložené výdaje na jejich dosažení a udržení, a také dává poplatníkům možnost volby, jak tyto výdaje vyčíslit. Prvním způsobem je, že poplatník vede daňovou evidenci, ve které eviduje skutečné náklady, které za daný kalendářní rok uplatní k příslušným příjmům. Platby pojistného na sociální a zdravotní pojištění nejsou daňově uznatelným výdajem. Druhým způsobem je využití paušálních výdajů, kdy se náklady stanoví určitým procentem z příjmů. Tato metoda je vhodná zejména pro malé živnostníky, protože evidují pouze příjmy a pohledávky. V návaznosti na nový občanský zákoník a nové pojmy, nelze použít výdajový paušál v případě, že nebudou společné výdaje, které souvisí se společnými příjmy rozděleny mezi poplatníky stejně jako společné příjmy a to u společnosti, rodinného závodu a společenství jmění. Využívání paušálních výdajů pro stanovení základu daně má také návaznost na uplatňování některých slev na dani, což může být pro některé poplatníky nevýhodné (více v kapitole Slevy na dani). Výše uplatnění výdajových paušálů z příjmů je vymezena takto:

- 80 % ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského podnikání (od roku 2015 je stanovena maximální částka uznatelných výdajů ve výši 1 600 000 Kč),

---

⁴⁹ Taktéž, s. 116 – 123.

- 60 % z živnostenského podnikání, s výjimkou živnostenského podnikání řemeslného (od roku 2015 je stanovena maximální částka uznatelných výdajů ve výši 1 200 000 Kč),
- 40 % z jiného podnikání (maximální částka uznatelných výdajů je ve výši 800 000 Kč),
- 30 % z nájmu majetku, který je zařazen v obchodním majetku (maximální částka uznatelných výdajů je ve výši 600 000 Kč)⁵⁰.

3. **Příjmy z kapitálového majetku podle § 8 ZDP** – zejména se jedná o podíly na zisku, úroky z držby cenných papírů, výnosy z vkladů, úroky z úvěrů, příjmy z penzijního připojištění, soukromého životního pojištění a další.

Ve většině případů jsou příjmy z kapitálového majetku zdaňovány zvláštní sazbou daně tj. 15 %, kterou sráží a odvádí příslušný plátec, tedy ten, kdo prostředky vyplácí. Například, když banka vyplatí klientovi úroky. Banka vypočítá příslušnou daň z těchto úroků a odvede ji za příjemce těchto úroků. Tyto příjmy nelze ponížit o vynaložené výdaje. Výjimku však tvoří příjmy z penzijního připojištění se státním příspěvkem a doplňkové penzijní spoření a soukromé životní pojištění. Základ daně z těchto příjmů tvoří obdržená výplata ponížená o hodnotu zaplacených příspěvků. Opět dochází ke zdanění zvláštní sazbou daně tedy 15 %. V tomto dílčím základu daně nelze dosáhnout daňové ztráty⁵¹.

4. **Příjmy z nájmu podle § 9 ZDP** – spadají zde příjmy z nájmu nemovitých věcí, bytů a nájmu movitých věcí (příležitostný nájem nemovitých věcí je zdaněn dle § 10). Dílčí základ daně lze stanovit obdobně jako u příjmu ze samostatné činnosti, a to buď skutečnými výdaji, které byly prokazatelně vynaloženy na zajištění a udržení příjmů nebo použitím paušálních výdajů ve výši 30 % z příjmů (maximální částka uznatelných výdajů je ve výši 600 000 Kč). Vzhledem k novému občanskému zákoníku je nutné zmínit také nový termín pacht. Pacht vyjadřuje stejně jako nájem právo předmět užívat, ale navíc také požívat, za což platí pachtýř propachtovateli pachtovné, které je příjmem dle § 9⁵².

⁵⁰ PELC, Vladimír a Petr PELECH. *Daně z příjmů: s komentářem 2014*, s. 170 - 172.

⁵¹ Taktéž, s. 204 - 206.

⁵² Taktéž, s. 212 -213.

5. **Ostatní příjmy podle § 10 ZDP** – běžně se jedná o příjmy, které plynou poplatníkovi jen z příležitostných činností, příležitostného nájmu movitých věcí a příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství. Jedná se např. o výživné, výhry v loteriích a nově od roku 2014 např. příjmy z výměnku nebo příjmy obmyšleného ze svěřeneckého fondu a další. Příjmy dle § 10 lze snížit o skutečně vynaložené výdaje, v případě příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, když není činnost provozována zemědělským podnikatelem, lze snížit příjmy o výdaje ve výši 80 % dosažených příjmů (poplatník je povinen vést evidenci o příjmech). V případě, že úhrn příjmů u poplatníka nepřesáhne částku 30 000 Kč, je od daně osvobozeny. Dílčí základ daně z ostatních příjmů nemůže být záporný⁵³.

Po stanovení a sečtení dílčích základů daně získáme základ daně. Od základu daně dále odečítáme příjmy, které jsou osvobozené od daně, dále nezdanitelné položky, případně dosažené daňové ztráty z předešlých zdaňovacích období (daňovou ztrátu, lze uplatnit nejvýše v následujících 5 zdaňovacích období od roku, kdy bylo ztráty dosaženo). Po takto upraveném základu daně přichází na řadu zaokrouhlení na celá sta Kč dolů. Daňová povinnost se stanoví pomocí pevně stanovené daňové sazby ve výši 15 % základu daně.

3.2.4 Osvobození od daně

Zákon v § 4 ZDP vymezuje také příjmy, které jsou předmětem daně, ale mohou být, za předpokladu splnění určitých podmínek, od daně osvobozeny. Některá osvobození jsou podmíněna tzv. časovým testem, tedy lhůtou mezi nabytím předmětu daně a jeho prodejem. Především se jedná o příjmy, které poplatník získal prodejem nemovitých věcí, nebo prodejem cenných papírů. Osvobození od daně u nemovitých věcí, lze dosáhnout za předpokladu, že prodávající nemovitou věc vlastnil minimálně 5 let před prodejem nebo v ní měl trvalé bydliště minimálně 2 roky bezprostředně před prodejem. Jako další osvobození lze uvést např. stipendia, náhrada ušlého zisku, sociální dávky a další. Dále jsou v § 4a vymezeny bezúplatné příjmy, které jsou osvobozeny od daně. Na základě zrušení dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí dochází od roku 2014 k převodu osvobození od dani z nabytí majetku nebo odkazu a příjmů z darování do ZDP. Vyčet všech příjmů a podmínek pro uplatnění osvobození od daně z příjmů fyzických osob je velice rozsáhlý a nalezneme jej v uvedených § ZDP⁵⁴.

---

⁵³ PELC, Vladimír a Petr PELECH. *Daně z příjmů: s komentářem 2014*, s. 219 – 222.

⁵⁴ Taktéž, s. 47 – 54.

3.2.5 Položky odečitatelné od základu daně

Kromě uplatnění nákladů a osvobození od daně lze základ daně snížit také pomocí odčitatelných položek tzv. nezdanitelné části základu daně, které vymezuje § 15 ZDP. Tyto položky lze uplatnit nejvýše do nulového základu daně a nelze je převádět do následujících zdaňovacích období. Nezdanitelné části základu daně⁵⁵:

- bezúplatná plnění, resp. dary – v zákoně je vymezeno, za jakých podmínek je možné dary uplatnit, např. pro výzkum a vývoj, policie atd. Od základu daně lze odečíst hodnotu darů, pokud plnění přesáhlo 2 % základu daně anebo činí alespoň 1 000 Kč, v úhrnu však lze odečíst nejvýše hodnotu, která dosahuje 15 % základu daně,
- bytové potřeby – nezdanitelnou část zde tvoří hodnota, kterou poplatník zaplatil na úrocích z úvěru v příslušném zdaňovacím období na financování svých bytových potřeb,
- pojistné na penzijní připojištění se státním příspěvkem a penzijního pojištění – poplatník si může od základu daně odečíst částku, kterou na své penzijní pojištění v příslušném roce odvedl, poníženou o 12 000 Kč, maximálně lze odečíst částku 12 000 Kč za zdaňovací období,
- pojistné na soukromé životní pojištění – poplatník si může, v případě splnění určitých podmínek, ponížit základ daně o zaplacené pojistné v příslušném kalendářním roce na své životní pojištění a to až o částku 12 000 Kč ročně,
- členské příspěvky odborové organizaci – lze uplatnit odpočet ve výši 1,5 % základu daně z příjmů ze závislé činnosti, maximálně do výše 3 000 Kč za příslušné zdaňovací období,
- zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání – v případě, že si poplatník tyto zkoušky uhradí sám, je možné od základu daně odečíst částku nejvýše 10 000 Kč, v případě, že se jedná o poplatníka se zdravotním postižením, může si odečíst částku až 15 000 Kč.

---

⁵⁵ PELC, Vladimír a Petr PELECH. *Daně z příjmů: s komentářem 2014*, s. 248 - 251.

3.2.6 Slevy na dani

Poplatníci mohou snížit svou daňovou povinnost také pomocí slev na dani. Na rozdíl od osvobození a odčitatelných položek, které snižovaly daňový základ, slevy snižují celkovou daň, která má být odvedena. Slevy na dani jsou uvedeny v § 35 - § 35d ZDP.

- sleva na dani při zaměstnávání zdravotně postižených – poplatník může uplatnit slevu na dani ve výši 18 000 Kč za každého zdravotně postiženého zaměstnance a 60 000 Kč za každého zaměstnance, který má těžší zdravotní postižení. V obou případech je nutné pro uplatnění této slevy zjistit tzv. průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců⁵⁶.
- Sleva na dani v režimu investičních pobídek – poplatník může v tomto režimu uplatňovat slevu na dani 5 nebo 10 bezprostředně následujících zdaňovacích období.

Uvedené slevy na dani jsou platné jak pro fyzické, ale i pro právnické osoby. Následující výčet se vztahuje pouze na slevy na dani pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob⁵⁷.

- **Sleva na poplatníka** – na tuto slevu má nárok každý poplatník daně z příjmů. Po část roku 2014 na slevu neměli nárok důchodci při odvedech záloh, v průběhu roku však došlo ke změně zákona a mohli si slevu uplatnit za celý rok při ročním zúčtování popř. v daňovém přiznání. Výše slevy činí 24 840 Kč a je možné ji uplatňovat formou měsíční slevy na zálohu na daň z příjmů.
- **Sleva na manžela (resp. manželku)** – slevu může uplatnit poplatník v případě, že manžel (manželka) má za zdaňovací období vlastní příjem nedosahující částky 68 000 Kč. Zákon vymezuje výjimky, které se do vlastního příjmu nezapočítávají. Výše slevy se shoduje se slevou na poplatníka, v případě, že manžel (manželka) vlastní průkaz ZTP/P zvyšuje se částka na dvojnásobek. Jedná se o roční slevu na dani.
- **Sleva při invaliditě** – výše slevy se odvíjí podle stupně invalidity, sleva činí buď 2 520 Kč při prvním, nebo druhém stupni, 5 040 Kč při třetím stupni a 16 140 Kč pro držitele průkazu ZTP/P.

---

⁵⁶ PELC, Vladimír a Petr PELECH. *Daně z příjmů: s komentářem 2014*, s. 620 - 621.

⁵⁷ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, s. 219

- **Sleva na studenta** – slevu mohou využít poplatníci, kteří se soustavně připravují na budoucí povolání, a to až do věku 26 let, v případě doktorského studia do věku 28 let. Výše slevy činí 4 020 Kč.
- **Sleva za umístění dítěte** – tato sleva byla poprvé zavedena v roce 2014. Slevu uplatní poplatník ve výši skutečně vynaložených výdajů za umístění vyživovaného dítěte v zařízení péče o děti předškolního věku, včetně mateřské školy. Podmínkou je, že vyživované dítě musí být ve společně hospodařící domácnosti s poplatníkem, na jedno dítě může slevu uplatnit jeden poplatník. Hranice na jedno vyživované dítě je stanovena jako výše minimální mzdy tedy 8 500 Kč (v roce 2015 9 200 Kč).

Pro uplatnění výše uvedených slev, je nutné částku slevy vydělit dvanácti a vynásobit příslušným počtem měsíců, v kterých byly splněny podmínky pro uplatnění. V případě slevy na poplatníka tento postup neplatí. Sleva činí vždy 24 840 Kč, i když má poplatník příjem jen po část roku. U slevy za umístění dítěte slevu rovněž nerozpočítáváme.

- **Daňové zvýhodnění na vyživované dítě** – poplatník má nárok na daňové zvýhodnění, v případě že vyživované dítě s ním žije ve společné domácnosti. Na jedno dítě může zvýhodnění využít pouze jeden poplatník. Výše zvýhodnění činí 13 404 Kč (v roce 2015 činí výše zvýhodnění na první dítě částku 13 404 Kč, druhé 15 804 Kč a třetí a každé další 17 004 Kč). Daňové zvýhodnění může být uplatněno formou slevy na dani, daňového bonusu nebo kombinací uvedeného. Slevu na dani lze uplatnit až do nuly. V případě, že bude daňové zvýhodnění vyšší než daňová povinnost, jedná se o daňový bonus, který může poplatník uplatnit, v případě, že činí alespoň 100 Kč, horní hranice je stanovena na částku 60 300 Kč. Uplatnění daňového bonusu je omezeno podmínkou, že poplatníkovy příjmy musí přesáhnout výši šestinásobku minimální mzdy.

Jestliže poplatník uplatňuje výdaje u dílčích základů daně ze samostatné činnosti a nájmu formou paušální částky z příjmů a tyto základy daně jsou vyšší, než polovina celkového základu daně nemůže poplatník uplatnit slevu na dani na manžela (manželku) a nemůže uplatnit daňové zvýhodnění na děti.

3.2.7 Sazba daně

V České republice činí sazba daně z příjmů fyzických osob 15 % a vyčísluje se ze součtu dílčích základů daně ponížených o nezdanitelné části a odčitatelné položky. Tato sazba je konstantní od roku 2008. Srážková daň činí taktéž 15 %.

Na roky 2013 až 2015 bylo zavedeno solidární zvýšení daně, které činí 7 %. Solidární zvýšení daně se týká těch poplatníků, jejichž souhrn dílčích základů daně za zdaňovací období ze závislé a samostatné činnosti přesáhl 48 násobek průměrné mzdy. V roce 2014 tato hranice činí 1 245 216 Kč. Základ daně pro stanovení solidární daně vypočítáme tak, že od součtu hrubých mezd a dílčího základu daně ze samostatné činnosti odečteme 48 násobek průměrné mzdy⁵⁸.

3.3 Daň z příjmů fyzických osob ve Finsku

Problematika daní z příjmů je ve Finsku upravena daňovým zákonem č. 1535/1992.

3.3.1 Osoby povinné k dani

Daňové povinnosti podléhají osoby s trvalým bydlištěm na území Finska, dále osoby, které se ve Finsku zdržují nejméně 6 měsíců v roce, a také osoby, které opustili zemi a to po dobu 3 let od opuštění⁵⁹.

3.3.2 Zdanitelné příjmy a předmět daně

Ve Finsku je zaveden duální systém zdanění, což znamená, že jsou zdanitelné příjmy rozděleny do dvou kategorií⁶⁰:

- **příjem z kapitálu a**
- **příjem získaný prací.**

Příjmy z kapitálu podléhají pouze národní dani z příjmů. Předmět daně z příjmů z kapitálu tvoří následující příjmy:

---

⁵⁸ PELC, Vladimír a Petr PELECH. *Daně z příjmů: s komentářem 2014*, s. 268.

⁵⁹ SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2014*, s. 275.

⁶⁰ ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*, s. 236.

- dividendy – zdanění se odvíjí podle toho, jestli jsou vyplacené dividendy od kótované nebo nekótované společnosti,
- úroky – ty úroky, které nejsou zdaněny srážkovou daní, jestliže je majetek, na který jsou úroky vztaženy obchodním majetkem, budou úroky zdaněny jako příjmy z podnikání,
- honoráře – v případě, že právo na honorář bylo nabyto koupí nebo děděním,
- příjmy z pronájmů
- příjem z životního a penzijního pojištění.

Tyto příjmy lze ponížít o vynaložené náklady na získání nebo zajištění příjmů. Tyto náklady, které lze uplatnit budou popsány v kapitole 3.3.4,

- **příjmy z prodeje majetku** – zdanitelný příjem je roven hodnotě prodejní ceny, od které je odečtena pořizovací cena majetku, místo skutečné pořizovací ceny lze uplatnit předkládanou pořizovací cenu ve výši 20 % z prodejní ceny, jestliže poplatník vlastnil majetek déle než 10 let, může uplatnit pořizovací cenu ve výši 40 % z prodejní ceny. Prodej obytného domu je od daně osvobozen v případě, že měl poplatník v tomto domě nejméně 2 roky před prodejem trvalé bydliště. Prodej movitého majetku, který sloužil pro osobní potřeby nebo pro potřeby jeho rodiny, jehož zisky za daňový rok nepřesáhnou částku 5 000 EUR, jsou od daně osvobozeny.

Příjmy získané prací podléhají národní dani z příjmů, komunální dani z příjmů, církevní dani, dani z TV a příspěvků na sociální pojištění. Tyto příjmy se člení na příjmy ze zaměstnání a příjmy z podnikání a samostatné výdělečné činnosti.

1. Příjmy ze zaměstnání⁶¹

- **Mzda** – patří zde platy, mzdy a jiné příspěvky za práci. Předmětem daně je rozdíl mezi hrubým příjmem a výši uznaných nákladů. Náklady lze uplatnit paušálně do výše 620 EUR příjmů, do této výše lze uplatnit také skutečné náklady. Nad toto omezení lze odečíst odborové poplatky a náklady na dojíždění (v případě, že dosáhnou výše 600 EUR, maximálně však uplatnit 7 000 EUR). Námořníci mohou využít zvláštní odpočet 18 % z příjmů, avšak maximálně jej mohou uplatnit do výše 6 650 EUR.

---

⁶¹ SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2014*, s. 275 – 276.

- **Naturální benefity** – získané od zaměstnavatele jsou zdanitelným příjmem v tržní hodnotě, jedná se např. o poskytnutou půjčku zaměstnanci s nižším úrokem. Slevy na nákup zboží a služeb, prospěch z programu zdravotnictví zaměstnavatele, přijaté dary ke slavnostním událostem, rekreační a zájmové aktivity (až do 4 000 EUR ročně), doprava mezi domovem a prací hrazená zaměstnavatelem nejsou zdanitelným plněním, pokud jsou poskytovány přiměřeně a obvykle.
  - **Důchod** – zdanitelný příjem tvoří získané důchody na základě soukromého pojištění a požívání starobního důchodu. Příjem ze soukromého pojištění tvoří zdanitelné plnění ve výši 60% až 10 % v závislosti na věku poplatníka (60 % u poplatníka ve věku méně než 44 let, 10 % u poplatníka staršího 92 a více let). Maximální roční odpočet činí 5 000 EUR. Velké důchody podléhají daňové přirážce.
  - **Ředitelské odměny** – patří zde tantiémy a jiné odměny.
2. **Podnikání a samostatná výdělečná činnost** – příjmy z podnikání jsou rozděleny na příjmy ze samostatné činnosti a příjmy z kapitálového majetku (příjmy z movitého a nemovitého majetku, který slouží k podnikání). Částka ve výši 20 % (nebo 10% v případě žádosti poplatníka) z čistého kapitálu používaného k podnikání je považován za příjem z kapitálového majetku, zbytek je příjmem z výdělečné činnosti⁶².

3.3.3. Osvobození od daně

Jako nejdůležitější typy osvobození od daně lze uvést výživné, stipendia a jiné formy podpory studia vědeckých výzkumů nebo umělecké činnosti⁶³.

3.3.4 Odčitatelné položky⁶⁴

Základní odčitatelné položky od základu daně fyzických osob jsou:

- úroky z úvěrů (75 % zaplacených úroků z úvěru pro financování obydlí poplatníka, ve kterém žije) a úroky z úvěru na studia (od roku 2015 zrušeno),
- odpočet ve výši 250 EUR za celý měsíc, v němž byl poplatník pracovně ubytován mimo své trvalé bydliště a platil tam nájemné, podmínkou je, že trvalé bydliště poplatníka musí být vzdáleno alespoň 100 km od tohoto přechodného bydliště a od běžného místa výkonu zaměstnání,

⁶² SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2014*, s. 276 – 277.

⁶³ Taktéž, s. 275.

⁶⁴ Taktéž, s. 278.

- odpočet ve výši maximálně 150 000 EUR kapitálových příjmů za nákup akcií pomalu rostoucích firem (nutno splnit více podmínek pro uplatnění odpočtu),
- odpočet až ve výši 1 400 EUR v případě, že daný poplatník nebude schopen platit daně např. v důsledku nemoci, ztráty zaměstnání, platby výživného apod.

3.3.5 Slevy na dani

V případě národní daně z příjmů lze využít následující slevy na dani:

- sleva ve výši 7,4 % z poplatníkovy čistého příjmu přesahujícího částku 2 500 EUR z výdělečné činnosti (s výjimkou důchodu), maximální sleva však činí 1 010 EUR, jestliže je čistý příjem poplatníka vyšší než 33 000 EUR, tak se výše maximální slevy sníží o 1,15 % z přebytku,
- sleva ve výši jedné osminy uhrazených plateb z titulu vyživovací povinnosti, maximálně však 80 EUR za jedno vyživovací dítě,
- sleva ve výši 115 EUR v případě, že je daňový poplatník tělesně postižený,
- sleva odpovídající 15 % (v případě splnění určitých podmínek 45 %) ze zaplacených odměn za ošetřovatelství a poskytování péče, úklid a údržbu poplatníkovy obydli, maximálně do výše 2 400 EUR ročně, započitatelné jsou pouze vynaložené platby v hodnotě nejméně 100 EUR,
- sleva ve výši 30 % (nebo 32 %, v případě ztráty vzniklé v důsledku financování úroků na první byt poplatníka) ze vzniklé ztráty z kapitálového majetku, maximálně lze uplatnit slevu ve výši 1 400 EUR na poplatníka, 400 EUR na jedno dítě a 800 EUR v případě dvou a více dětí,
- sleva pro studenty, kteří obdrželi univerzitní grant – v případě zdanitelných příjmů poplatníka do výše 7 800 EUR lze uplatnit až 2 600 EUR⁶⁵.

3.3.6 Sazba daně

Ve Finsku je uplatňováno progresivní zdanění, existuje pět daňových pásem podle výše příjmu. Výše daňových sazeb je uvedena v tabulce 3.8.

⁶⁵ VERO SKATT: Automatically granted deductions. www.vero.fi [online]. [cit. 2015-3-15].

Tab. 3.8 Sazba daně z příjmů ve Finsku v roce 2014⁶⁶

Zdanitelný příjem (EUR)	Daň z nižší částky (EUR)	Sazba daně nad limit (%)
16 300 – 24 300	8	6,5
24 300 – 39 700	528	17,5
39 700 – 71 400	3 223	21,5
71 400 – 100 000	10 038,50	29,75
100 000 a více	18 547	31,75

Příjmy poplatníků nedosahující částky 16 100 EUR nepodléhají národní dani z příjmů. Příjmy z kapitálového majetku do 40 000 EUR jsou daněny 30 % sazbou daně a příjmy přesahující hranici 40 000 EUR jsou daněny 32 % sazbou daně. Důchodové příjmy přesahující částku 45 000 EUR podléhají daňové přírážce ve výši 6 %. Srážková daň je stanovena ve výši 30 % (úroky, vklady, dluhopisy na domácím trhu a další)⁶⁷.

3.3.7 Správa daně

Zdaňovacím obdobím pro daň z příjmů fyzických osob je kalendářní rok. Poplatníci nemají povinnost podávat daňové přiznání, daňové úřady jednotlivým poplatníkům zašlou poštou předvyplněný formulář daňového přiznání, jsou v něm vyplněny informace, které daňový úřad získal od zaměstnavatelů, bank, pojišťoven a dalších. Poplatník takto předvyplněný formulář zkontroluje, popřípadě doplní a odevzdá zpátky daňovému úřadu do data uvedeného na formuláři, daňový úřad přiznání zpracuje a vyměří přesnou daňovou povinnost do 31. října roku následujícího zdaňovacího období⁶⁸.

3.4 Srovnání systémů zdaňování

Jak lze vypořádat již z předcházejícího textu daňové systémy České republiky a Finska jsou velice rozdílné, v následující tabulce 3.9 je zobrazen přehled vybraných srovnání. Jediné co má ČR a Finsko v podstatě společné je délka zdaňovacího období, což je jeden rok. Zatímco v České republice je sazba daně lineární, ve Finsku je progresivní. Naproti tomu srážkovou daň mají stanovenu jednotně ve výši 30 %. Základní slevy na dani jsou v obou zemích obdobné, liší se částkami. Paušální výdaje lze uplatnit v obou zemích, avšak v ČR u

⁶⁶ SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2014*, s. 279.

⁶⁷ Taktéž, s. 279.

⁶⁸ NERUDOVA, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*, s. 233.

příjmů ze samostatné činnosti ve stanovených procentech z příjmů a ve Finsku u zaměstnaneckých příjmů, kdy je částka stanovena pevně. Ztrátu ze samostatné činnosti lze v ČR uplatnit během následujících 5 zdaňovacích období, ve Finsku činí toto období 10 let. V České republice je sleva na dítě výrazně vyšší. Finsko má naopak daleko vyšší slevu pro studenty, kteří zde studují na univerzitní grant. Tento způsob zdanění může přispívat ke zvýšení úrovně školství v této zemi.

Tab. 3. 9 Srovnání zdanění fyzických osob ČR a Finska⁶⁹

	Česká republika	Finsko⁷⁰	
Zdaňovací období	1 rok	1 rok	
Sazba daně	15 %	Dle výše ročního příjmu od 0 do 31,75 %	
Srážková daň	15 %	30 %	
Sleva na poplatníka	24 840 Kč	max. 1 010 EUR	28 002 Kč
Sleva pro ZTP poplatníky	16 140 Kč	440 EUR	12 199 Kč
Sleva pro studenty	4 020 Kč	max. 2 600 EUR	72 085 Kč
Sleva na dítě	13 404 Kč	80 EUR	2 218 Kč
Sleva na invaliditu	2 520 Kč nebo 5 400 Kč	115 EUR	3 188 Kč
Paušální výdaje	U příjmů ze samostatné činnosti v rozmezí 30 – 80 % z příjmů podle druhu příjmů	U příjmů ze závislé činnosti 620 EUR	17 190 Kč
Uplatnění ztráty	5 let	10 Let	

3.5 Typový příklad na výpočet daňové povinnosti ve Finsku

Jelikož je postup výpočtu komplikovanější, tak si jej v této kapitole podrobněji rozebereme. Nejprve si musíme určit, do jakého daňového pásma poplatníkův příjem spadá a podle toho si určíme daňovou sazbu. Částku daně určíme podle daně z nižší částky a k tomu

⁶⁹ Vlastní zpracování

⁷⁰ Přepočet byl proveden kurzem platným ke dni 31. 12. 2013 zjištěný z ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA: Kurzy devizového trhu. www.cnb.cz [online]. [cit. 2015-2-20].

přičtíme částku, která přesahuje spodní limit, vynásobenou příslušnou sazbou daně. Dále vypočteme komunální daň z příjmu (sazba daně se pohybuje v rozmezí od 16,55 do 22,5 %). Z příjmu poplatníka je také odečteno penzijní připojištění a pojištění pro případ nezaměstnanosti. Další daně, které se z příjmu poplatníka odvádějí, jsou TV daň a církevní daň.

3.6 Výpočtová část

V této části se budeme zabývat srovnáním zdanění různých kategorií příjmů poplatníka v České republice a poplatníka ve Finsku. Porovnání bude prováděno podle příjmů spadajících do jednotlivých finských daňových pásem. Nejprve si musíme stanovit základní východiska výpočtů.

3.6.1 Základní východiska výpočtů

Pro srovnání na základě výpočtů budeme vycházet z následujících předpokladů:

- Pro zjednodušení budeme předpokládat, že poplatníkovi plynou pouze příjmy ze zaměstnání, jiné kategorie příjmů nebereme v úvahu.
- Sociální a zdravotní pojištění budeme předpokládat podle platné legislativy v jednotlivých zemích. V ČR uvažujeme sazbu 34 % sociální a zdravotní pojištění. Pro výpočet efektivní daňové sazby uvažujeme sociální pojištění 6,5 % a zdravotní pojištění 4,5 %. Ve Finsku uvažujeme penzijní připojištění ve výši 5,55 % a pojištění pro případ nezaměstnanosti ve výši 0,5 %. Vypočtené hodnoty budou zaokrouhlovány směrem nahoru.
- Pro výpočet daňové povinnosti finského poplatníka budeme vycházet dle textu uvedeného v subkapitole 3.5.
- Pro určení přepočtu měn budeme vycházet dle kurzu České národní banky ze dne 31. 12. 2014, tedy 27,725 Kč/EUR⁷¹.
- Při výpočtu u obou zemí budeme počítat pouze se slevou na poplatníka.
- Jak již bylo zmíněno, srovnání bude provedeno pomocí efektivní daňové sazby neboli ETR. ETR má dvě úrovně, první, označovaná jako ETR 1 (efektivní daňová sazba bez sociálního pojištění a zdravotního pojištění) se vypočítá jako podíl daňové povinnosti a příjmu, a druhá, označovaná jako ETR 2 (efektivní daňová sazba se sociálním a zdravotním pojištěním) která se počítá obdobně

---

⁷¹ ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA: Kurzy devizového trhu. www.cnb.cz [online]. [cit. 2015-2-20].

jako předchozí, ale daň vychází za předpokladu, že bereme v potaz platby na sociální a zdravotní pojištění. Výpočet ETR 1 a ETR 2 pro jednotlivé země viz vzorce 1, 2, 3 a 4.

Vzorec 1

$$ETR\ 1\ \text{Česká republika} = \frac{\text{daň} - \text{sleva na poplatníka}}{\text{příjem poplatníka}}$$

Vzorec 2

$$ETR\ 1\ \text{Finsko} = \frac{\text{daň z nižší částky} + \text{daň z částky přesahující nižší částku} + \text{komunální daň z příjmů} - \text{sleva na poplatníka}}{\text{příjem poplatníka}}$$

Vzorec 3

$$ETR\ 2\ \text{Česká republika} = \frac{\text{daň} + \text{sociální pojištění} + \text{zdravotní pojištění} - \text{sleva na poplatníka}}{\text{příjem poplatníka}}$$

Vzorec 4

$$ETR\ 2\ \text{Finsko} = \frac{\text{daň z nižší částky} + \text{daň z částky přesahující nižší částku} + \text{komunální daň z příjmů} + \text{penzijní připojištění} + \text{pojištění pro případ nezaměstnanosti} - \text{sleva na poplatníka}}{\text{příjem poplatníka}}$$

- Pro srovnání budeme vycházet z minimální mzdy v České republice platné pro rok 2014 a to 8 500 Kč.
- U finského poplatníka budeme uvažovat o sazbě pro výpočet komunální daně v průměrné výši 19,74 %,
- Při výpočtu nepředpokládáme, že by poplatník platil během zdaňovacího období zálohy na daň.

- V důsledku toho, že v obou srovnávaných zemích je rozdílná reálná hodnota peněz a cenová hladina, tak je pro určení výše příjmů nutné provést propočet pomocí parity kupní síly. Metoda by měla odrážet různé cenové hladiny srovnávaných zemí. Výpočet byl proveden pomocí reálného měnového kurzu, viz vzorec 5. Tyto výpočty jsou pouze orientační.

Vzorec 5

$$\text{reálný měnový kurz} = \text{kurz} \cdot \frac{\text{hodnota cizí měny (EUR)}}{\text{hodnota domácí měny (CZK)}}$$

V následující kapitole bude proveden výpočet příjmů poplatníka daně s průměrnou mzdou.

3.6.2 Poplatníci daně s průměrnou mzdou

Porovnání poplatníků s průměrnou mzdou v jednotlivých zemích je stěžejní (např. v České republice se od průměrné mzdy stanovují vyměřovací základy pro platbu pojistného OSVČ). Pro výpočet použijeme průměrnou mzdu z roku 2014, jelikož doposud nebyly zveřejněny údaje pro průměrnou mzdu ve Finsku za daný rok, použijeme průměrnou mzdu z roku 2013 a upravíme ji indexem změny mezd.

1. Poplatníci daně s průměrnou mzdou v ČR

Jak již bylo uvedeno, průměrná mzda v České republice činila podle Českého statistického úřadu v roce 2014 částku 25 686 Kč měsíčně. Pro zjištění ročního výdělku bude tato částka vynásobena 12 měsíci.

$$25\,686 \cdot 12 = 308\,232$$

Průměrné příjmy českého poplatníka dosahují částky 308 232 Kč za rok. Abychom získali částku, z které se vypočítává daň, musíme tyto příjmy navýšit o zákonné pojistné ve výši 34 %.

$$308\,232 \cdot 1,34 = 413\,030,88$$

Z hlediska zákona o dani z příjmů musíme vypočtenou částku zaokrouhlit na celé sta korun dolů, čímž dostáváme částku 413 000 Kč, což představuje základ daně, který zdaníme 15 % sazbou daně.

$$413\,000 \cdot 0,15 = 61\,950$$

Z vypočtené daňové povinnosti má poplatník právo na uplatnění zákonné slevy na poplatníka.

$$61\,950 - 24\,840 = 37\,110$$

Výsledná daňová povinnost poplatníka ČR při průměrném příjmu po uplatnění slevy činí 37 110 Kč. V České republice také dochází k povinnému odvodu sociálního a zdravotního pojištění zaměstnancem.

$$308\,232 \cdot 0,065 = 20\,036$$

$$308\,232 \cdot 0,045 = 13\,871$$

Součet poplatníkových plateb na sociální a zdravotní pojištění činí 33 907 Kč.

2. Poplatníci daně s průměrnou mzdou ve Finsku

Jak již bylo uvedeno, průměrná měsíční mzda ve Finsku dosahovala v roce 2013 částky 3 284 EUR. Pro další výpočty je nutno tuto částku převést na roční průměrnou mzdu.

$$3\,284 \cdot 12 = 39\,408$$

Roční průměrná mzda ve Finsku činila v roce 2013 částku 39 408 EUR, ale jelikož pro srovnání potřebujeme hodnotu z roku 2014, musíme částku z roku 2013 upravit pomocí indexu změny mezd za rok 2014, zveřejněným Statistics Finland, čímž dostaneme průměrnou hodnotu mezd ve Finsku za rok 2014. Index změny mezd za rok 2014 činil 0,4 %⁷².

$$39\,408 \cdot 1,004 = 39\,565,632$$

Tento příjem spadá do kategorie příjmů od 24 300 EUR – 39 700 EUR, který je zdaněn sazbou daně ve výši 17,5 %. K tomuto příjmu musíme dopočítat penzijní připojištění ve výši 5,55 %.

---

⁷² OFFICIAL STATISTICS OF FINLAND (OSF): Wages, Salaries and Labour Costs. www.stat.fi [online]. [cit. 2015-2-28].

$$39\,565,632 \cdot 0,0555 = 2\,195,89$$

Dále bude odvedeno pojištění pro případ nezaměstnanosti ve výši 0,5 %.

$$39\,565,632 \cdot 0,005 = 197,83$$

Nyní vypočítáme daň z příjmů. Daň z nižší částky činí 528 EUR. Daň z částky přesahující dolní hranici bude vypočtena následovně:

$$(39\,565,632 - 24\,300) \cdot 0,175 = 2\,671,49$$

Daňový poplatníci jsou zatíženi také komunální daní z příjmů, která činí v roce 2014 v průměru 19,74 %.

$$39\,565,632 \cdot 0,1974 = 7\,811$$

Dále je nutné vyměřit TV daň, sazba daně činí 0,68 %.

$$39\,565,632 \cdot 0,0068 = 269,05$$

Jelikož je zákonem stanovena maximální hranice pro odvod daně ve výši 143 EUR ročně, bude odvedena pouze uvedená maximální částka.

Sleva na poplatníka činí 7,4 % z příjmu, jestliže je poplatníkův příjem vyšší než 33 000 EUR, je maximální sleva 1 010 EUR snížena o 1,15 % z přebytku.

$$1\,010 - [(39\,565,632 - 33\,000) \cdot 0,0115] = 934,50$$

Celková daňová povinnost finského poplatníka po odečtení slevy tedy činí:

$$2\,195,89 + 197,83 + 528 + 2\,671,49 + 7\,811 + 143 - 934,50 = 12\,612,71$$

3. Srovnání poplatníků daně s průměrnou mzdou

V následující tabulce 3.10 je uvedeno srovnání poplatníků s průměrnou mzdou v České republice a ve Finsku na základě efektivní daňové sazby. Jak je z tabulky patrné, zdanění této příjmové skupiny je pro ETR 1 u poplatníků Finska dvojnásobně vyšší než v České republice. V případě ETR 2 je zdanění finských poplatníků taktéž větší.

Tab. 3.10 Srovnání poplatníků s průměrnou mzdou⁷³

	Česká republika	Finsko
Zdanitelný příjem	308 232 Kč	39 565,632 EUR
Daňová povinnost pro ETR 1	37 110 Kč	10 218,99 EUR
Daňová povinnost pro ETR 2	71 017 Kč	12 612,71 EUR
ETR 1	$\frac{37\,110}{308\,232} = 0,1204$	$\frac{10\,218,99}{39\,565,632} = 0,2583$
ETR 2	$\frac{71\,017}{308\,232} = 0,2304$	$\frac{12\,612,71}{39\,565,632} = 0,3188$

Nyní se pokusíme o porovnání zjištěných hodnot pomocí parity kupní síly. Uvedené výpočty vycházejí ze vzorce 5.

$$\frac{3,6 \cdot 308\,232}{27,725} = 40\,022,91 \text{ EUR}$$

$$\frac{27,725 \cdot 39\,565,632}{3,6} = 304\,710,32 \text{ Kč}$$

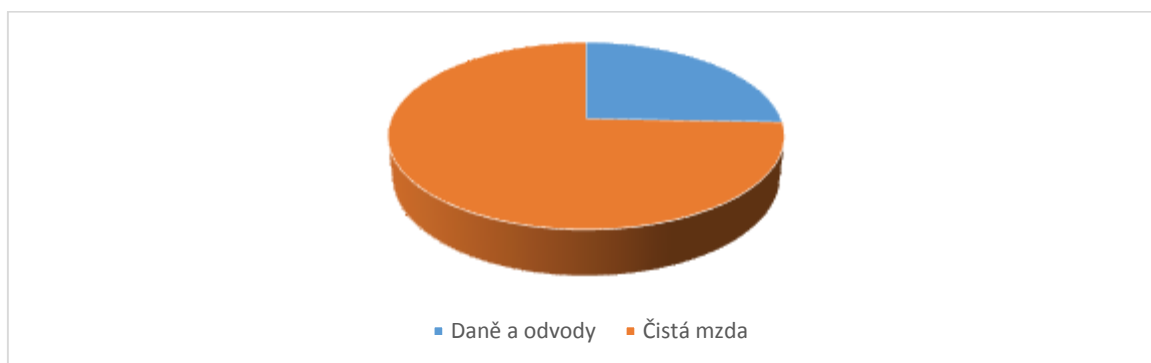
Z výpočtů je patrné, že se výsledky zjištěné podle parity kupní síly moc neliší od hodnot uvedených v tabulce 3.10.

Jak již vyplývá z výše uvedeného ETR 2, daňové zatížení finského poplatníka s průměrnou mzdou ve Finsku je podstatně vyšší než v ČR a činí 31,88 %, v České republice podíl daní a odvodů činí 23,04 % z celkového příjmu poplatníka. V následujících grafech 3.1 a 3.2 jsou tyto podíly vyjádřeny graficky.

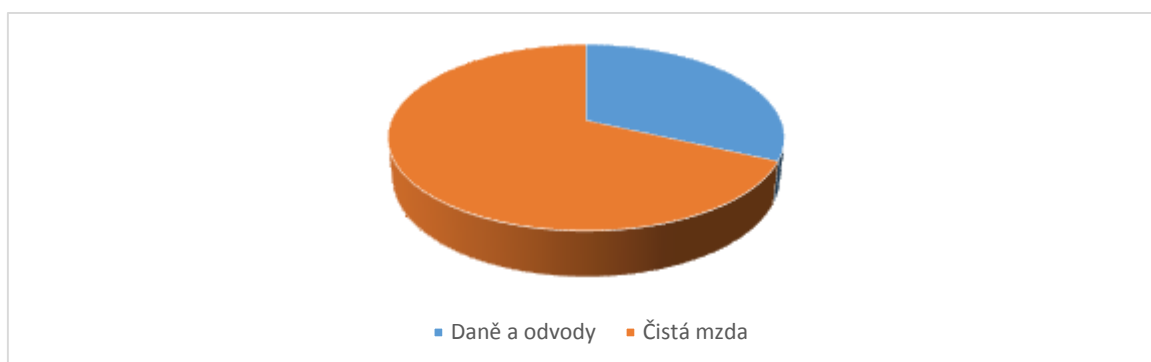
---

⁷³ Vlastní zpracování

Graf 3.1 Daňové zatížení poplatníků s průměrnou mzdou v ČR⁷⁴

Graf 3.2 Daňové zatížení poplatníků s průměrnou mzdou ve Finsku⁷⁵

3.6.3 Poplatníci daně s minimální mzdou

Tento výpočet bude poněkud složitější, protože ve Finsku je minimální mzda stanovena pouze kolektivními smlouvami, nikoliv zákonem. Minimální mzdu ve Finsku proto stanovíme pomocí parity kupní síly.

Jak již bylo uvedeno dříve, průměrná mzda v České republice za rok 2014 činila 308 232 Kč. Průměrná přepočtená mzda ve Finsku za rok 2014 činila 39 565,632 EUR. Minimální mzda v České republice v roce 2014 činí 8 500 Kč měsíčně. Pro výpočet potřebujeme hodnotu roční mzdy.

$$8\,500 \cdot 12 = 102\,000$$

Výpočet minimální mzdy ve Finsku provedeme pomocí parity kupní síly.

⁷⁴ Vlastní zpracování

⁷⁵ Taktéž.

$$\text{reálný měnový kurz} = 27,725 \cdot \frac{39\,565,632}{308\,232} = 3,56$$

$$3,56 = 27,725 \cdot \frac{\text{Příjem}}{102\,000}$$

Hodnota příjmu v tomto případě činí 13 097 EUR a zároveň tedy představuje výši minimální mzdy ve Finsku, určené pro naše výpočty.

1. Poplatníci daně s minimální mzdou v České republice

Jak již bylo uvedeno, roční příjem poplatníka s minimální mzdou v České republice činí 102 000 Kč. Tento příjem musíme navýšit o sociální a zdravotní pojištění, které odvádí zaměstnavatel.

$$102\,000 \cdot 1,34 = 136\,680$$

Abychom mohli vypočítat daň z příjmů je nutné výši příjmů s hodnotami odváděného pojistného zaokrouhlit na celé stokoruny dolů.

$$136\,600 \cdot 0,15 = 20\,490$$

Výsledná daňová povinnost poplatníka s minimální mzdou v České republice je po odečtení slevy na poplatníka nulová. Nyní si musíme vypočítat také odvody sociálního a zdravotního pojištění hrazené zaměstnancem.

$$102\,000 \cdot 0,065 = 6\,630$$

$$102\,000 \cdot 0,045 = 4\,590$$

Celkové odvody sociálního a zdravotního pojištění českého poplatníka činí 11 220 Kč.

2. Poplatníci daně s minimální mzdou ve Finsku

Jak jsme již stanovili v předešlém textu, roční příjmy při pobírání minimální mzdy ve Finsku činí 13 097 EUR. Jelikož tento příjem nedosahuje částky 16 300 EUR ročně, národní daň je nulová.

I když příjem nepodléhá národní dani, příspěvek na penzijní připojištění a pojištění pro případ nezaměstnanosti se odvést musí.

$$13\,907 \cdot 0,0555 = 771,84$$

$$13\,907 \cdot 0,005 = 69,54$$

Příjem také podléhá komunální a TV dani.

$$13\,907 \cdot 0,1974 = 2\,745,24$$

$$13\,907 \cdot 0,0068 = 94,57$$

Poplatníkovi vzniká povinnost odvést ze svého příjmu 3 681,19 EUR.

$$771,84 + 69,54 + 2\,745,24 + 94,57 = 3\,681,19$$

Poplatník si může uplatnit slevu na poplatníka ve výši 7,4 % z příjmu. Slevu tedy uplatní v maximální výši 1 010 EUR.

$$13\,907 \cdot 0,074 = 1\,029,12$$

Celková daňová povinnost poplatníka s minimální mzdou ve Finsku činí 2 837,07 EUR.

$$3\,681,19 - 1\,010 = 2\,671,19$$

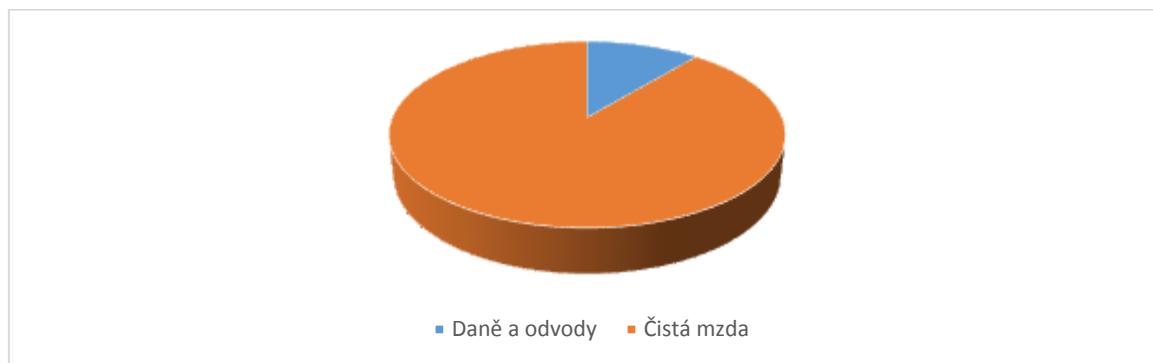
3. Srovnání poplatníků daně s minimální mzdou

Jelikož nám u poplatníků s minimální mzdou v České republice vyšla daňová povinnost nulová, nejsme schopni vypočítat efektivní daňovou sazbu bez sociálního a zdravotního pojištění. Ve Finsku je takto malý příjem osvobozen od národní daně, ale ostatním daním a poplatkům podléhá, tudíž dostáváme hodnotu i pro ETR 1. ETR 2 vyšlo pro Finsko skoro dvojnásobně vyšší než pro Českou republiku. Porovnání je zobrazeno v tabulce 3.11.

Tab. 3.11 Srovnání poplatníků s minimální mzdou⁷⁶

	Česká republika	Finsko
Zdanitelný příjem	102 000 Kč	13 097 EUR
Daňová povinnost pro ETR 1	0	1 829,81 EUR
Daňová povinnost pro ETR 2	11 220 Kč	2 671,19 EUR
ETR 1	0	$\frac{1\,829,81}{13\,097} = 0,1383$
ETR 2	$\frac{11\,220}{102\,000} = 0,11$	$\frac{2\,671,19}{13\,097} = 0,2040$

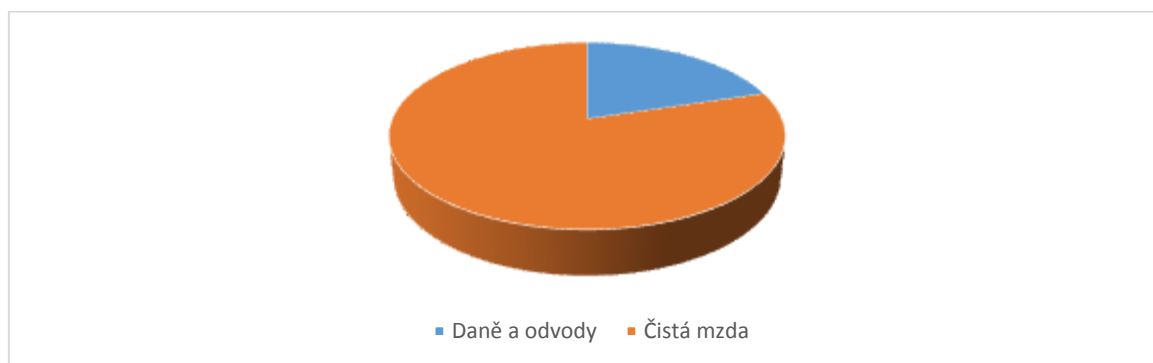
V následujících grafech 3.3 a 3.4 si ukážeme graficky daňové zatížení jednotlivých poplatníků při minimálně mzdě. Daňové zatížení českého poplatníka činí 11 % z příjmu, podíl daní a odvodů finského poplatníka tvoří 20,40 % z jeho příjmu.

Graf 3.3 Daňové zatížení poplatníků s minimální mzdou v ČR⁷⁷

⁷⁶ Vlastní zpracování.

⁷⁷ Taktéž.

Graf 3.4 Daňové zatížení poplatníků s minimální mzdou ve Finsku⁷⁸

3.6.4 Poplatníci daně s příjmem v prvním finském daňovém pásmu

Tomuto daňovému pásmu odpovídá příjem v rozmezí 16 300 EUR – 24 300 EUR. Pro účely zjištění finské daňové povinnosti, jsme si stanovili příjem ve výši 20 300 EUR, protože se nachází přesně uprostřed tohoto rozmezí. Pro účely zjištění odpovídající úrovně příjmu v České republice použijeme propočet pomocí parity kupní síly.

$$3,56 = 27,725 \cdot \frac{20\,300}{\text{příjem}}$$

Příjem v České republice, který odpovídá prvnímu finskému daňovému pásmu, stanovený pomocí parity kupní síly, činí 158 094,80 Kč.

1. Poplatníci daně v ČR s příjmem v prvním finském daňovém pásmu

Příjem v České republice spadající do toho pásma byl stanoven na 158 094,80 Kč. Nyní jej musíme navýšit o pojistné.

$$158\,094,80 \cdot 1,34 = 211\,847,03$$

Superhrubá mzda tedy činí 211 847,03 Kč. Nyní musíme tuto mzdu zaokrouhlit a udělat z něj daňový základ pro výpočet daně.

$$211\,800 \cdot 0,15 = 31\,770$$

Od vypočtené daně odečteme slevu na poplatníka a získáme konečnou daňovou povinnost.

---

⁷⁸ Vlastní zpracování.

$$31\,770 - 24\,840 = 6\,930$$

Výsledná daňová povinnost českého poplatníka s příjmem spadajícím do prvního finského daňového pásma činí 6 930 Kč. Nadále si musíme vypočítat sociální a zdravotní pojištění, které odvádí ze své mzdy zaměstnanec.

$$158\,094,80 \cdot 0,065 = 10\,276$$

$$158\,094,80 \cdot 0,045 = 7\,114$$

Součet plateb na sociální a zdravotní pojištění hrazeném zaměstnancem činí 17 390 Kč.

2. Poplatníci daně ve Finsku s příjmem v prvním finském daňovém pásmu

Opět zde bude proveden výpočet daňové povinnosti poplatníka ve Finsku, nyní půjde o zdanění příjmu ve středu prvního finského daňového pásma, tedy příjmu ve výši 20 300 EUR. Daň z nižší částky činí 8 EUR, daňová sazba v tomto pásmu je stanovena na 6,5 %.

Daň stanovíme z částky, která je rozdílem mezi 20 300 EUR a 16 300 EUR. Nutno dále přičíst stanovenou daň z nižší částky.

$$(20\,300 - 16\,300) \cdot 0,065 + 8 = 268$$

Národní daň z příjmů činí 268 EUR.

Nadále musíme vypočítat penzijní připojištění ve výši 5,55 % z příjmů.

$$20\,300 \cdot 0,0555 = 1\,126,65$$

A také povinné pojistné pro případ nezaměstnanosti ve výši 0,5 % z příjmů.

$$20\,300 \cdot 0,005 = 101,5$$

Nadále je nutné určit výši komunální a TV daně.

$$20\,300 \cdot 0,1974 = 4\,007$$

$$20\,300 \cdot 0,0068 = 138,04$$

Výše komunální daně z příjmů činí 4 007 EUR, TV daň činí 138,04 EUR. Nyní si stanovíme výši slevy na poplatníka.

$$20\,300 \cdot 0,074 = 1\,502,20$$

Sleva na poplatníka je rovna maximální částce 1 010 EUR.

Celková daňová povinnost finského daňového poplatníka s příjmy spadajícími do první finské daňové kategorie činí:

$$268 + 1\,126,65 + 101,5 + 4\,007 + 138,04 - 1\,010 = 4\,631,19$$

3. Srovnání poplatníků daně s příjmy v prvním finském daňovém pásmu

V této části provedeme srovnání daňové povinnosti poplatníků v České republice a ve Finsku pomocí efektivních daňových sazeb. Jak lze vypočítat z tabulky 3.12 ETR 1 ve Finsku je opět vyšší než v České republice, a to skoro až čtyřnásobně. ETR 2 Finska je opět vyšší než v ČR.

Tab. 3.12 Srovnání poplatníků s příjmy v prvním finském daňovém pásmu⁷⁹

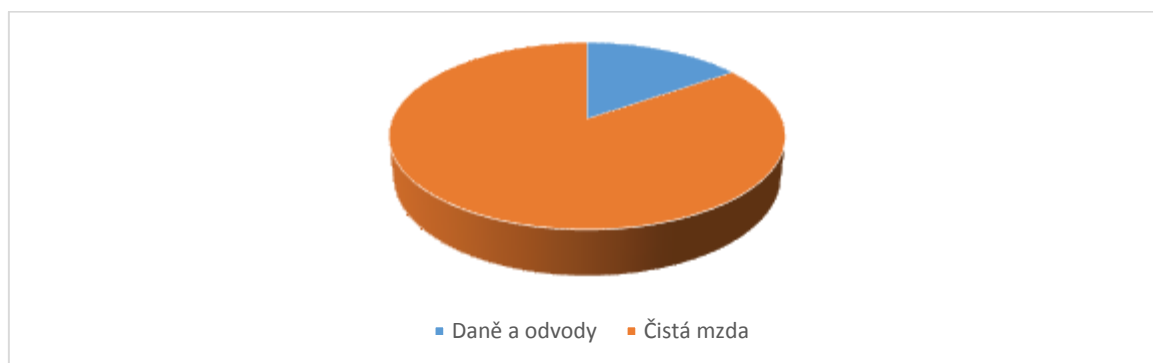
	Česká republika	Finsko
Zdanitelný příjem	158 094,80 Kč	20 300 EUR
Daňová povinnost pro ETR 1	6 930 Kč	3 403,04 EUR
Daňová povinnost pro ETR 2	24 320 Kč	4 631,19 EUR
ETR 1	$\frac{6\,930}{158\,094,80} = 0,0438$	$\frac{3\,403,04}{20\,300} = 0,1676$
ETR 2	$\frac{24\,320}{158\,094,80} = 0,1538$	$\frac{4\,631,19}{20\,300} = 0,2281$

Jak již bylo uvedeno u ETR 2, celkové daňové zatížení poplatníků s příjmy v prvním finském daňovém pásmu je opět u finského poplatníka vyšší než u poplatníka s příjmy v České republice. Celkové daňové zatížení ve Finsku s příjmy v této kategorii tvoří 22,81 % příjmu, v České republice je tento podíl pouze 15,38 %. Grafické znázornění daňového zatížení poplatníků v jednotlivých zemích je uvedeno v grafech 3.5 a 3.6.

⁷⁹ Vlastní zpracování.

Graf. 3.5 Daňové zatížení poplatníků s příjmy v prvním finském daňovém pásmu v ČR⁸⁰

Graf 3.6 Daňové zatížení poplatníků s příjmy v prvním finském daňovém pásmu ve Finsku⁸¹

Příjem odpovídající druhému finskému daňovému pásmu byl popsán již při srovnání příjmů s průměrnou mzdou a nebude tedy uváděn znovu.

3.6.5 Poplatníci daně s příjmy ve třetím finském daňovém pásmu

Nyní budeme provedeno srovnání zdanění poplatníků v ČR a ve Finsku, jejichž příjmy se pohybují ve třetím finském daňovém pásmu, a to tedy v rozmezí mezi 39 700 EUR a 71 400 EUR. U finského poplatníka si stanovíme příjem opět přesně uprostřed tohoto rozmezí, tedy ve výši 55 550 EUR. Výši příjmů poplatníka v České republice, odpovídající tomuto příjmu ve Finsku, stanovíme opět pomocí parity kupní síly.

$$3,56 = 27,725 \cdot \frac{55\,550}{\text{příjem}}$$

⁸⁰ Vlastní zpracování.

⁸¹ Taktéž.

Příjem v České republice pro tuto kategorii příjmů činí 432 619,03 Kč.

1. Poplatníci daně v ČR s příjmem ve třetím finském daňovém pásmu

Nejprve musíme hrubý příjem navýšit o pojistné.

$$432\,619,03 \cdot 1,34 = 579\,709,50$$

Následně částku superhrubé mzdy zaokrouhlíme na celá sta Kč dolů a vypočítáme daň ve výši 15 %.

$$579\,700 \cdot 0,15 = 86\,955$$

Od vypočítané daně musíme odečíst ještě slevu na poplatníka.

$$86\,955 - 24\,840 = 62\,115$$

Výsledná daňová povinnost pro poplatníka v České republice, s příjmy odpovídajícími příjmu ve třetím finském daňovém systému, činí 62 115 Kč.

Pro výpočet efektivní daňové sazby se sociálním a zdravotním pojištěním potřebujeme znát zaměstnanecké platby na uvedené pojištění.

$$432\,619,03 \cdot 0,065 = 28\,120$$

$$432\,619,03 \cdot 0,045 = 19\,468$$

Odvody, hrazené zaměstnancem, na sociální a zdravotní pojištění činí v úhrnu 47 588 Kč.

2. Poplatník daně ve Finsku s příjmem ve třetím finském daňovém pásmu

Jak již bylo uvedeno, pro tuto kategorii jsme si stanovili příjem ve výši 55 550 EUR. Daň z nižší částky činí 3 223 EUR. Sazba daně v tomto pásmu činí 21,5 %. Daň stanovíme z částky, kterou získáme, když od stanoveného příjmu odečteme spodní hranici příjmů a přičteme určenou daň z nižší částky.

$$(55\,550 - 39\,700) \cdot 0,215 + 3\,223 = 7\,060,75$$

Dále si spočítáme odvody na penzijní připojištění a pojištění pro případ nezaměstnanosti.

$$55\,550 \cdot 0,0555 = 3\,083,03$$

$$55\,550 \cdot 0,005 = 277,75$$

Odvody činí 3 083,03 EUR a 277,75 EUR. Nyní musíme stanovit ještě výši komunální a TV daně.

$$55\,550 \cdot 0,1974 = 10\,966$$

$$55\,550 \cdot 0,0068 = 377,74$$

Výše komunální daně činí 10 966 EUR. Odpovídající výše TV daně činí 377,74 EUR, ale jelikož je stanoven maximální limit pro odvod ve výši 143 EUR ročně, bude odvedena pouze tato část. U zbylých propočtů daňové povinnosti u finských poplatníků již nebude TV daň počítána a rovnou se uvede horní limit daně ve výši 143 EUR.

Opět musíme spočítat odpovídající výši slevy na poplatníka.

$$(1\,010 - [(55\,550 - 33\,000) \cdot 0,015]) = 671,75$$

Nyní bude uveden součet jednotlivých daňových povinností finského poplatníka snížený o slevu na poplatníka.

$$7\,060,75 + 3\,083,03 + 277,75 + 10\,966 + 143 - 671,75 = 20\,858,78$$

Výsledná daňová povinnost poplatníka ve Finsku s příjmem ve třetí daňové kategorii činí 20 858,78 EUR.

3. Srovnání poplatníků daně s příjmem ve třetím finském daňovém pásmu

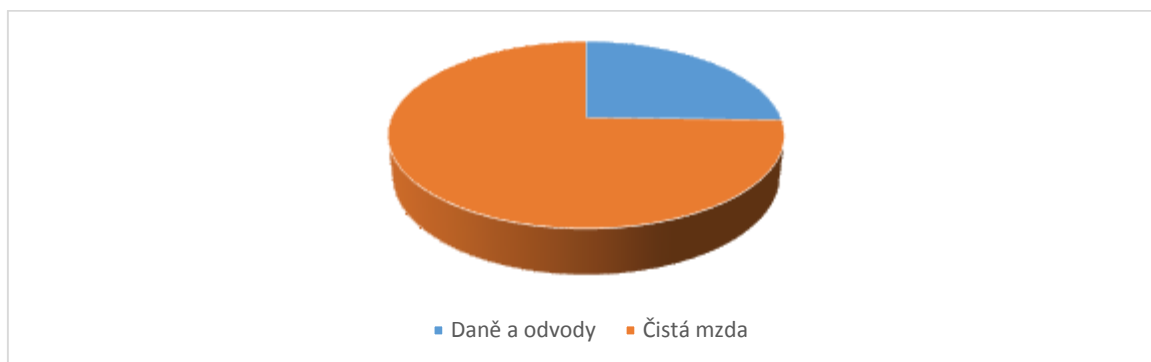
V tabulce 3.13 je zobrazeno porovnání zdanění poplatníků v České republice a ve Finsku pomocí ETR 1 a ETR 2. Opět je v obou případech efektivní daňová sazba Finska vyšší než v České republice. Avšak rozdíl oproti ETR 1 s příjmy v prvním daňovém pásmu se rapidně snížil.

Tab. 3.13 Srovnání poplatníků s příjmy ve třetím finském daňovém pásmu⁸²

	Česká republika	Finsko
Zdanitelný příjem	432 619,03 Kč	55 550 EUR
Daňová povinnost pro ETR 1	62 115 Kč	17 498 EUR
Daňová povinnost pro ETR 2	109 703 Kč	20 858,78 EUR
ETR 1	$\frac{62\,115}{432\,619,03} = 0,1436$	$\frac{17\,498}{55\,550} = 0,3150$
ETR 2	$\frac{109\,703}{432\,619,03} = 0,2536$	$\frac{20\,858,78}{55\,550} = 0,3755$

Celkové daňové zatížení poplatníků (ETR 2) s příjmy ve třetím finském daňovém pásmu je zobrazeno v grafech 3.7 a 3.8. Celkové daňové zatížení poplatníků Finska je opět vyšší, tvoří 37,55 % z příjmu. Daňové zatížení poplatníka České republiky s příjmem v této kategorii tvoří 25,36 % z tohoto příjmu.

Graf 3.7 Daňové zatížení poplatníků s příjmem ve třetím finském daňovém pásmu v ČR⁸³

⁸² Vlastní zpracování.

⁸³ Taktéž.

Graf 3.8 Daňové zatížení poplatníků s příjmem ve třetím finském daňovém pásmu ve Finsku⁸⁴

3.6.6 Poplatníci daně s příjmy ve čtvrtém finském daňovém pásmu

Do tohoto pásma se řadí příjmy v rozmezí od 71 400 EUR až 100 000 EUR. Jedná se o předposlední kategorii příjmů. Jako výchozí hodnotu příjmu pro finského poplatníka si opět stanovíme střed tohoto pásma, a to částku 85 700 EUR. Výši příjmu českého poplatníka, odpovídající finské částce, opět stanovíme pomocí parity kupní síly.

$$3,56 = 27,725 \cdot \frac{85\,700}{\text{příjem}}$$

Příjem českého poplatníka ve čtvrtém finském daňovém pásmu odpovídá částce 667 424,86 Kč.

1. Poplatníci v ČR s příjmem ve čtvrtém finském daňovém pásmu

Stejně jako u předchozích výpočtů bude následovat zvýšení hrubé mzdy o pojistné ve výši 34 %, čímž dostaneme hodnotu 894 349,31 Kč.

Dále potřebujeme stanovit daňový základ, který získáme zaokrouhlením na celá sta dolů. Tím dostaneme hodnotu 894 300 Kč. Z této hodnoty vypočítáme daň.

$$894\,300 \cdot 0,15 = 134\,145$$

Od vypočtené hodnoty daně odečteme zákonnou slevu na poplatníka.

$$134\,145 - 24\,840 = 109\,305$$

---

⁸⁴ Vlastní zpracování

Výsledná daňová povinnost poplatníka s příjmy ve čtvrtém daňovém pásmu činí 109 305 Kč.

Pro výpočet ETR 2 budeme opět potřebovat částky hrazené zaměstnancem na sociální a zdravotní pojištění.

$$667\,424,86 \cdot 0,065 = 43\,383$$

$$667\,424,86 \cdot 0,045 = 30\,034$$

Součet těchto plateb zaplacených poplatníkem činí 73 417 Kč.

2. Poplatníci ve Finsku s příjmem ve čtvrtém daňovém pásmu

Pro tuto kategorii příjmů pro finského poplatníka jsme si stanovili částku ve výši 85 700 EUR. U takovéto výše je stanovena daň z nižší částky v hodnotě 10 038,50 EUR a sazba daně činí 29,75 %.

Daň vypočítáme stejným způsobem jako v předešlých příkladech.

$$(85\,700 - 71\,400) \cdot 0,2975 + 10\,038,50 = 14\,292,75$$

Národní daň z příjmů činí 14 292,75 EUR.

Dále musíme vypočítat penzijní připojištění a pojištění pro případ nezaměstnanosti.

$$85\,700 \cdot 0,0555 = 4\,756,35$$

$$85\,700 \cdot 0,005 = 428,50$$

Výše příspěvku na penzijní připojištění činí 4 756,35 EUR a výše pojištění pro případ nezaměstnanosti představuje částku 428,50.

Jako další je nutné vypočítat komunální daň z příjmu.

$$85\,700 \cdot 0,1974 = 16\,917$$

Komunální daň z daného příjmu činí 16 917 EUR. Výše daně z TV je stanovena na maximální hodnotě 143 EUR.

Opět musíme vypočítat výši slevy na poplatníka.

$$(1\,010 - [(85\,700 - 33\,000) \cdot 0,015]) = 219,5$$

Nyní známe všechny potřebné hodnoty pro stanovení celkové daňové povinnosti poplatníka se stanoveným příjmem ve Finsku.

$$14\,292,75 + 4\,756,35 + 428,50 + 16\,917 + 143 - 219,5 = 36\,278$$

Výsledná daňová povinnost poplatníka s příjmy ve čtvrtém finském daňovém pásmu ve Finsku po uplatnění slevy činí 36 278 EUR.

3. Srovnání poplatníků daně s příjmem ve čtvrtém finském daňovém pásmu

V tabulce 3.14 je zobrazeno srovnání zdanění na základě efektivní daňové sazby. U ETR 1 lze pozorovat, že je pro tuto příjmovou skupinu zdanění ve Finsku dvojnásobně vyšší než zdanění v České republice. U ETR 2 se začíná projevovat mírné zvýšení rozdílu.

Tab. 3.14 Srovnání poplatníků s příjmy ve čtvrtém finském daňovém pásmu⁸⁵

	Česká republika	Finsko
Zdanitelný příjem	667 424,86 Kč	85 700 EUR
Daňová povinnost pro ETR 1	109 305 Kč	31 093,15 EUR
Daňová povinnost pro ETR 2	182 722 Kč	36 278 EUR
ETR 1	$\frac{109\,305}{667\,424,86} = 0,1638$	$\frac{31\,093,15}{85\,700} = 0,3628$
ETR 2	$\frac{182\,722}{667\,424,86} = 0,2738$	$\frac{36\,278}{85\,700} = 0,4233$

Celkové daňové zatížení poplatníků s příjmy ve čtvrtém finském daňovém pásmu (ETR 2) je zobrazeno v grafech 3.9 a 3.10. V této kategorii příjmu již dosahuje celkové zdanění 42,33 % z příjmu finského poplatníka. Podíl celkových daní a odvodů na příjmu poplatníka v ČR tvoří 27,38 %.

⁸⁵ Vlastní zpracování.

Graf 3.9 Daňové zatížení poplatníků s příjmem ve čtvrtém finském daňovém pásmu v ČR⁸⁶

Graf 3.10 Daňové zatížení poplatníků s příjmem ve čtvrtém finském daňovém pásmu ve Finsku⁸⁷

3.6.7 Poplatníci daně v pátém finském daňovém pásmu

Jedná se o poslední finskou daňovou kategorii, která zahrnuje poplatníky s příjmy přesahující částku 100 000 EUR. Jelikož není stanovena žádná horní hranice, nemůžeme si stanovit střed tohoto pásma. Příjem v této kategorii si stanovíme na částku 200 000 EUR a to z důvodu, abychom poukázali u poplatníka České republiky na zvýšení daňové povinnosti formou solidární daně. Abychom dosáhli opět srovnatelného příjmu v České republice, využijeme propočet pomocí parity kupní síly.

$$3,56 = 27,725 \cdot \frac{200\,000}{\text{příjem}}$$

⁸⁶ Vlastní zpracování.

⁸⁷ Taktéž.

Srovnatelný příjem k částce 200 000 EUR činí 1 557 584,27 Kč. Tento příjem nám zajistí využití solidárního zvýšení daně.

1. Poplatníci daně v ČR s příjmem v pátém finském daňovém pásmu

Nejprve si opět provedeme zdanění příjmu v České republice. Zadaný příjem ve výši 1 557 584,27 Kč musí být navýšen o pojistné.

$$1\,557\,584,27 \cdot 1,34 = 2\,087\,162,92$$

Vypočtenou hodnotu superhrubé mzdy musíme zaokrouhlit na celá sta Kč dolů. Tím dostaneme daňový základ, ze kterého vypočítáme daň.

$$2\,087\,100 \cdot 0,15 = 313\,065$$

Nyní jsme získali výši daně v hodnotě 313 065 Kč. Jelikož je hrubý příjem poplatníka vyšší než 48 násobek průměrné mzdy za daný rok, respektive vyšší než částka 1 245 216 Kč je nutné příjmy poplatníka převyšující tuto hodnotu zdanit následně sazbou daně ve výši 7 %.

$$(1\,557\,584 - 1\,245\,216) \cdot 0,07 = 21\,866$$

Solidární zvýšení daně činí 21 866 Kč.

Celková daňová povinnost po odečtení slevy na poplatníka činí:

$$(313\,065 + 21\,866) - 24\,840 = 310\,091$$

Výsledná daňová povinnost poplatníka v České republice s příjmy spadajícími do pátého finského daňového pásma činí 310 091 Kč.

Pro následný výpočet ETR 2 musíme stanovit odvody sociálního a zdravotního pojištění hrazeného zaměstnancem.

$$1\,557\,584,27 \cdot 0,065 = 101\,243$$

$$1\,557\,584,27 \cdot 0,045 = 70\,091$$

Platby sociálního a zdravotního pojištění v součtu činí 171 334 Kč.

2. Poplatníci daně ve Finsku s příjmem v pátém finském daňovém pásmu

Nyní provedeme propočet daňové povinnosti finského poplatníka. Výši příjmu jsme si stanovili na 200 000 EUR. Daň z nižší částky činí 18 547 EUR. Daňová sazba je stanovena ve výši 31,75 %.

Daň zjistíme tak, že od stanovené částky odečteme hraniční hodnotu příjmu, tedy 100 000 EUR a tento rozdíl vynásobíme příslušnou daňovou sazbou. K takto vypočtené částce je nutno přičíst také hodnotu stanovené daně z nižší částky.

$$(200\,000 - 100\,000) \cdot 0,3175 + 18\,547 = 50\,297$$

Národní daň z příjmů pro poplatníka v této kategorii příjmu činí 50 297 EUR.

Ze stanoveného příjmu je nutné vypočítat také příspěvek na penzijní připojištění.

$$200\,000 \cdot 0,0555 = 11\,100$$

Dalším poplatkem je pojištění pro případ nezaměstnanosti.

$$200\,000 \cdot 0,005 = 1\,000$$

Dále jsou poplatníci zatíženi komunální dani z příjmů.

$$200\,000 \cdot 0,1974 = 39\,480$$

Komunální daň z příjmů činí 39 480 Kč. Daň z TV činí 143 EUR.

Nyní si spočítáme výši slevy na poplatníka.

$$(1\,010 - [(200\,000 - 33\,000) \cdot 0,015]) = -1\,495$$

Poplatník s takto vysokými příjmy nemá na slevu na poplatníka nárok.

Výpočet celkové daňové povinnosti finského poplatníka:

$$50\,297 + 11\,100 + 1\,000 + 39\,480 + 143 = 101\,980$$

Celková daňová povinnost poplatníka s příjmy v nejvyšším finském daňovém pásmu ve Finsku činí 101 980 EUR.

3. Srovnání poplatníků daně s příjmem v pátém finském daňovém pásmu

V tabulce 3.15 máme opět provedené porovnání zdanění v České republice a ve Finsku pomocí efektivní daňové sazby. V porovnání s předchozími daňovými pásmy, s výjimkou

prvního, se nadále prohlubují rozdíly ve zdanění mezi zeměmi, a to jak v ETR 1, tak i v případě ETR 2.

Tab. 3.15 Srovnání poplatníků s příjmem v pátém finském daňovém pásmu⁸⁸

	Česká republika	Finsko
Zdanitelný příjem	1 557 584,27 Kč	200 000 EUR
Daňová povinnost pro ETR 1	310 091 Kč	89 880 EUR
Daňová povinnost pro ETR 2	481 425 Kč	101 980 EUR
ETR 1	$\frac{310\,091}{1\,557\,584,27} = 0,1991$	$\frac{89\,880}{200\,000} = 0,4494$
ETR 2	$\frac{481\,425}{1\,557\,584,27} = 0,3091$	$\frac{101\,980}{200\,000} = 0,5099$

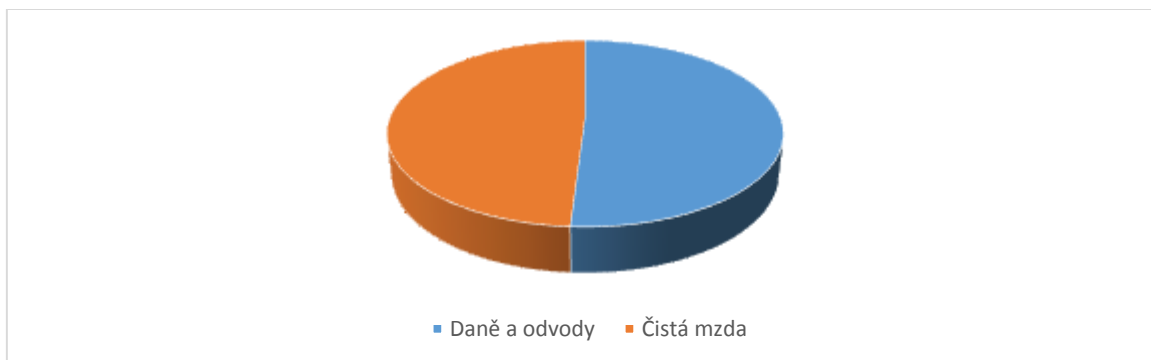
Jelikož jsou v tomto pásmu velmi vysoké příjmy, lze také očekávat, dle progresivity zdanění, že daňové zatížení poplatníků bude dosahovat vysokých hodnot. V grafech 3.11 a 3.12 jsou graficky zobrazeny podíly celkových daní na příjmech poplatníků v obou sledovaných zemích. Na finského poplatníka s tímto příjmem jsou daně a poplatky uvaleny na více než polovinu jeho příjmu, a to přesně na 50,99 % příjmu. V České republice dochází také ke zvýšení celkového daňového zatížení oproti předchozím skupinám příjmů. Tento fakt lze také přisuzovat solidárnímu zvýšení daně. Celkové daňové zatížení českého poplatníka činí 30,91 %.

⁸⁸ Vlastní zpracování.

Graf. 3.11 Daňové zatížení poplatníků s příjmem v pátém finském daňovém pásmu v ČR⁸⁹

Graf 3.12 Daňové zatížení poplatníků s příjmem v pátém finském daňovém pásmu ve Finsku⁹⁰

3.6.8 Shrnutí výpočtové části

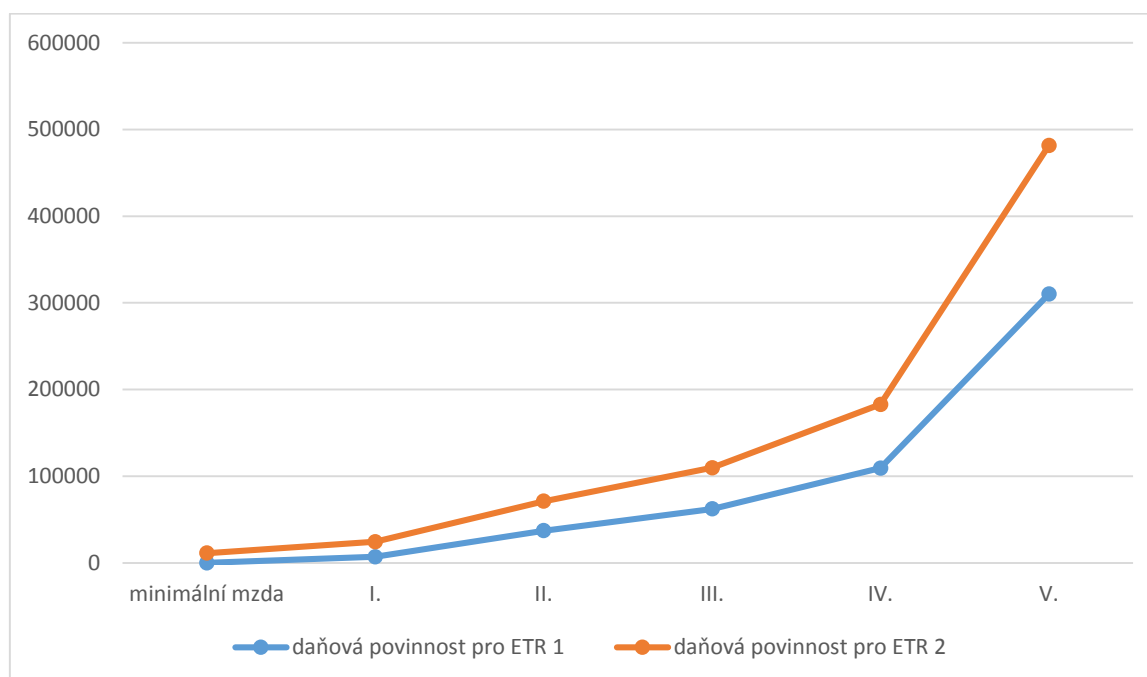
V příloze č. 2 jsou zobrazeny výše vypočítané výsledky pro jednotlivé příjmové skupiny. Částky uvedené u českého poplatníka daně jsou v českých korunách, u finského poplatníka jsou uvedeny v eurech.

V grafu 3.13 je zobrazena výše výsledné daňové povinnosti v českých korunách v jednotlivých kategoriích příjmů poplatníka v České republice. Nejmenší rozdíl lze pozorovat mezi příjmem ve výši minimální mzdy a příjmem v prvním finském daňovém pásmu.

⁸⁹ Vlastní zpracování.

⁹⁰ Taktéž.

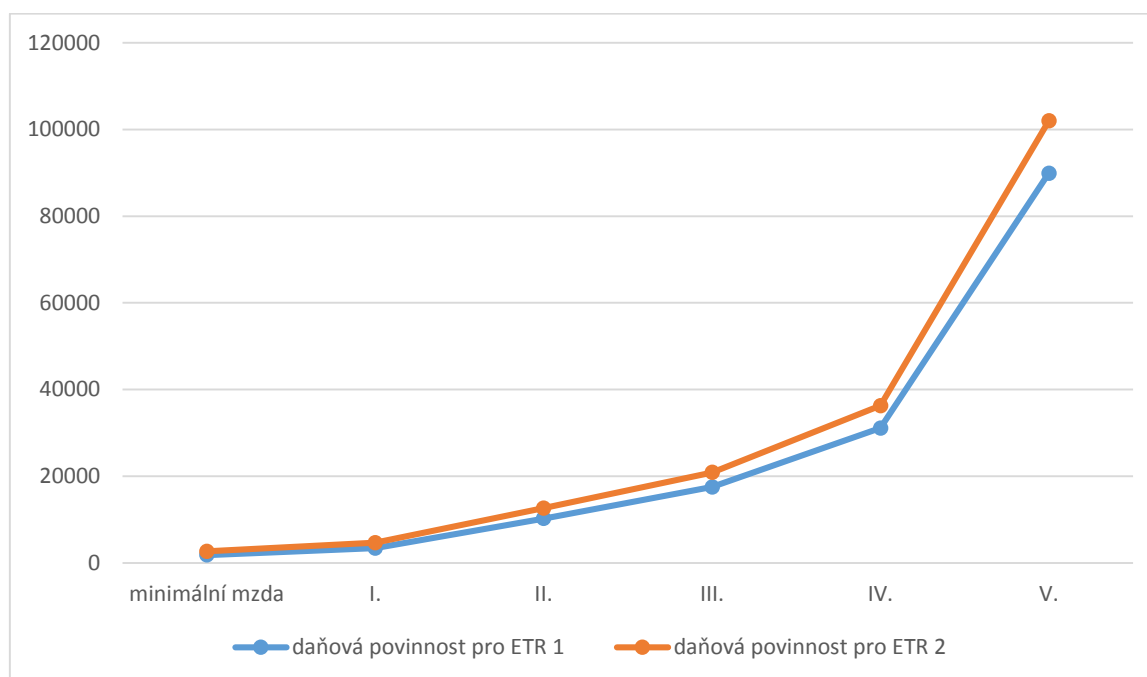
Graf 3.13 Výsledná daňová povinnost pro ETR 1 a ETR 2 v České republice⁹¹

V následujícím grafu 3.14 je zobrazena výše výsledné daňové povinnosti poplatníka s příjmy v jednotlivých kategoriích ve Finsku. Hodnoty jsou uvedeny v eurech. Jak lze pozorovat, rozdíl mezi čtvrtým a pátým finským daňovým pásmem není tak velký, jako v České republice. Celkově je rozdíl mezi ETR 1 a ETR 2 v jednotlivých kategoriích příjmů ve Finsku menší než v České republice.

⁹¹ Vlastní zpracování.

Graf 3.14 Výsledná daňová povinnost pro ETR 1 a ETR 2 ve Finsku⁹²

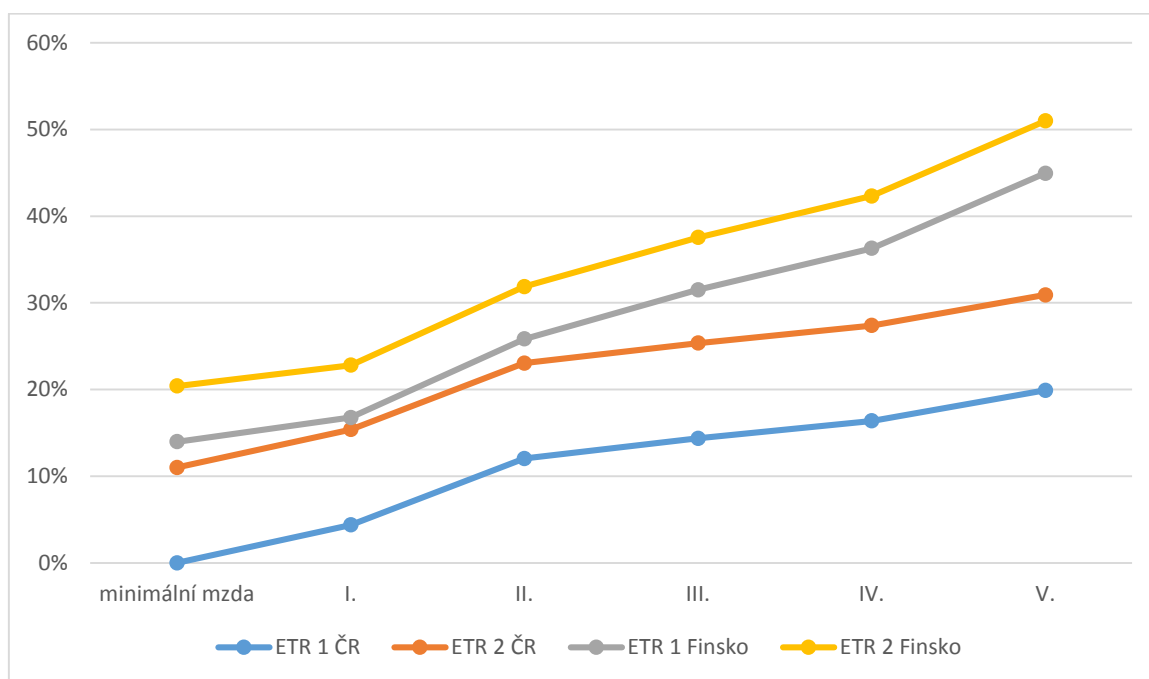

V grafu 3.15 je uvedeno srovnání ETR 1 a ETR 2 v obou sledovaných zemích. Je patrné, že větší rozdíl mezi ETR 1 a ETR 2 v jednotlivých zemích je v České republice. Tento rozdíl je na fixní úrovni 11 % u všech příjmových skupin, představuje sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem (6,5 % a 4,5 %). Ve Finsku je rozdíl mezi ETR 1 a ETR 2 také na fixní úrovni.

Dále je z grafu patrné, že u příjmů ve čtvrtém a pátém finském daňovém pásmu dochází k velkému nárůstu rozdílu mezi ETR Finskem a ETR České republiky. Ve druhém finském daňovém pásmu, tedy při příjmu ve výši průměrné mzdy, činí rozdíl mezi ETR 2 v ČR a Finsku 7,24 %. V poslední příjmové skupině činí tento rozdíl 20,08 %.

⁹² Vlastní zpracování.

Graf 3.15 Srovnání ETR 1 a ETR 2 v ČR a ve Finsku⁹³

V další části práce budou uvedeny návrhy a doporučení.

⁹³ Vlastní zpracování.

4 NÁVRHY A DOPORUČENÍ

V této části diplomové práce se podíváme na možnosti, jak by se promítlo, na výsledné daňové povinnosti poplatníka v České republice, přenesení některých finských daňových principů do českého daňového systému. Všechny příklady budou aplikovány za předpokladu, že příjmy poplatníka odpovídající výši průměrné mzdy v České republice v roce 2014 (308 232 Kč za rok).

4.1 Zavedení odčitatelné položky ve výši nákladů na dojíždění

Jak již bylo popsáno v kapitole 3.3, ve Finsku si mohou poplatníci, mimo jiné, snížit základ daně ve výši uhrazených nákladů na dojíždění do a ze zaměstnání. Maximálně si může finský poplatník uplatnit částku 7 000 EUR ročně, avšak aby mohl tohoto odpočtu využít, musí částka činit alespoň 600 EUR. Abychom zjistili odpovídající částky v České republice, provedeme přepočtení pomocí parity kupní síly. Nejprve si vyčíslíme horní hranici odpočtu, poté dolní hranici.

$$3,56 = 27,725 \cdot \frac{7\,000}{\text{hodnota 1}}$$

$$3,56 = 27,725 \cdot \frac{600}{\text{hodnota 2}}$$

Hodnota jedna představuje horní limit odpočtu nákladů na dojíždění, který činí 54 515,50 Kč, hodnota dva představuje minimální částku, kterou musí poplatník vynaložit na dojíždění do zaměstnání, aby si mohl tyto náklady odečíst ze základu daně, v tomto případě činí 4 672,75 Kč. Pro naše účely budeme předpokládat, že by spodní limit pro uplatnění odpočtu činil 2 400 Kč ročně a horní hranice by činila 24 000 Kč. Tyto částky byly stanoveny s ohledem na to, že ve Finsku jsou výdaje na dopravu daleko větší než v České republice a také proto, že nepředpokládáme, že by česká vláda svolila k odpočtům ve výši, které vycházejí z finských hodnot.

Průměrné náklady na dojíždění za prací v České republice činí cca 4 % poplatníkovy mzdy⁹⁴. V případě, že poplatník má příjem, který odpovídá průměrné mzdě v ČR, pohybují se

---

⁹⁴ DVOŘÁKOVÁ, Zuzana. *Řízení lidských zdrojů*, s. 53.

tyto náklady okolo 12 330 Kč za rok. Samozřejmě se jedná pouze o průměr a je zcela jasné, že někteří poplatníci takového výdaje nedosahují a někteří naopak za dojíždění zaplatí i více.

1. Daňová povinnost poplatníka za stávajících podmínek

Výpočet daňové povinnosti poplatníka v České republice s příjmem ve výši průměrné mzdy byl již popsán v kapitole 3.6.2, proto již nebude počítán, výsledky tohoto výpočtu jsou uvedeny v tabulce 4.1. V následujícím příkladu budeme počítat s tím, že poplatník za daný rok vynaložit výdaje na dojíždění do práce ve výši 20 000 Kč, dále budeme počítat pouze se slevou na poplatníka.

Tab. 4.1 Daňová povinnost poplatníka s průměrnou mzdou za stávajících podmínek⁹⁵

Zdanitelný příjem	308 232 Kč
sociální a zdravotní pojištění 34 %	104 798,88 Kč
SHM	413 030,88
základ daně	413 000 Kč
daň 15%	61 950 Kč
daň po slevě 24 840 Kč	37 110 Kč

Jak lze předpokládat, ve výpočtu daňové povinnosti dle stávající legislativy se výdaje spojené s dojížděním do zaměstnání nijak neprojeví.

2. Daňová povinnost poplatníka s průměrnou mzdou se zavedením odpočtu nákladů na dojíždění

V následujícím výpočtu si ukážeme, jak se na výsledné daňové povinnosti projeví možnost uplatnění výdajů na dojíždění do zaměstnání. Předpoklady jsou stejné jako v předcházejícím příkladu, tedy výdaje na dojíždění činily 20 000 Kč za rok a předpokládáme pouze slevu na poplatníka. Výpočet je nastíněn v tabulce 4.2.

⁹⁵ Vlastní zpracování.

Tab. 4.2 Daňová povinnost poplatníka s průměrnou mzdou po změně legislativy⁹⁶

Zdanitelný příjem	308 232 Kč
sociální a zdravotní pojištění 34 %	104 798,88 Kč
SHM	413 030,88
odpočet výdajů na dojíždění 20 000 Kč	-20 000 Kč
základ daně	393 030,88 Kč
zaokrouhlený základ daně	393 000 Kč
daň 15%	58 950 Kč
daň po slevě 24 840 Kč	34 110 Kč

Výsledná daňová povinnost poplatníka s příjmy, které odpovídají průměrné mzdě, po zavedení odpočtu výdajů na dojíždění do zaměstnání činí 34 110 Kč.

Rozdíl v daňové povinnosti poplatníka se liší v možnosti uplatnění odpočtu na výdaje spojené s dojížděním do zaměstnání.

$$37\,110 - 34\,110 = 3\,000$$

Z výše uvedeného vyplývá, že když by byl v České republice zaveden odpočet na výdaje vynaložené poplatníkem na dopravu a tyto výdaje by ničily 20 000 Kč ročně, daňová povinnost poplatníka by se snížila o 3 000 Kč za rok. V podstatě lze říci, že jestliže budou poplatníkovy výdaje na dopravu za rok činit více, než 2 400 Kč, úspora na daňové povinnosti bude rovna 15 % z takto odvedené částky. Poplatníci, kteří za dopravné zaplatí 24 000 Kč a více se úspora rovná částce 3 600 Kč.

Při zanesení tohoto odpočtu do daňového zákona dojde sice ke snížení daňových výnosů státu, ale na druhou stranu by mohlo napomoci snížení nezaměstnanosti. V České republice jsou regiony, ve kterých je málo práce a tudíž velká nezaměstnanost, tímto zvýhodněním by mohla vláda motivovat obyvatelstvo, aby za prací dojížděli i do vzdálenějších míst země a tím snížili nezaměstnanost a celkově napomohli k lepšímu hospodaření státu.

---

⁹⁶ Vlastní zpracování.

4.2 Zavedení odčitatelné položky ve výši nákladů na dojíždění se snížením slevy na poplatníka

Jelikož by zavedení možnosti odpočtu výdajů na dojíždění poplatníka snížilo daňovou povinnost a tudíž i příjem státu o 15 % na poplatníka, snížíme slevu na poplatníka. V případě, že snížíme částku, o kterou lze ponížít daň, částečně vykompenzujeme odečet výdajů na dojíždění, a tím se státu tolik nesníží výnosy z daní z příjmů. Sleva na poplatníka v roce 2014 činí 24 840 Kč. V tomto případě budeme počítat, že měsíční sleva bude činit 2 000 Kč, ročně tedy 24 000 Kč na poplatníka. Dojde ke snížení slevy oproti stávající hodnotě ve výši 840 Kč.

1. Daňová povinnost poplatníka při snížení slevy na poplatníka

Jak je uvedeno výše, budeme předpokládat, že výše slevy bude činit 24 000 Kč ročně na poplatníka. Výpočet je obdobný jako v tabulce 4.1, proto zde nebude uváděn, ale pouze vyčíslíme výslednou daňovou povinnost po slevě.

$$61\,950 - 24\,000 = 37\,950$$

Výsledná daňová povinnost poplatníka s příjmem ve výši průměrné mzdy po snížení slevy na poplatníka činí 37 950 Kč.

2. Daňová povinnost poplatníka se zavedením odpočtu nákladů na dojíždění se snížením slevy na poplatníka

Výpočet pro daňovou povinnost poplatníka při zavedení odpočtu výdajů na dojíždění a současně se snížením základní slevy na poplatníka o 840 Kč se počítá obdobně jako příklad pro daňovou povinnost při zavedení odpočtu nákladů výše, změní se pouze výsledná daňová povinnost, proto si uvedeme pouze tento výpočet.

$$58\,950 - 24\,000 = 34\,950$$

Výsledná daňová povinnost poplatníka v tomto případě činí 34 950 Kč.

$$37\,950 - 34\,950 = 3\,000$$

V případě, že porovnáme výše uvedené daňové povinnosti, zjistíme, že rozdíl činí opět 3 000 Kč, který je způsoben zavedením možnosti odpočtu nákladů na dojíždění poplatníka do zaměstnání.

Jestliže by došlo k zavedení možnosti odpočtu výdajů na dojíždění do zaměstnání, za výše uvedených podmínek, došlo by oproti stávající legislativě ke snížení daňové povinnosti poplatníka ve výši 3 000 Kč ročně. Jestliže by vláda zavedla s odpočtem výdajů na dojíždění i snížení základní slevy na poplatníka, rozdíl v daňové povinnosti oproti stávající legislativě by činil úsporu poplatníka ve výši 2 160 Kč.

4.3 Zavedení odčitatelné položky ve výši zaplacených výdajů za ošetřovatelství a poskytování péče, úklid a údržbu obydlí poplatníka

Ve Finsku mají poplatníci možnost uplatnit slevu na dani ve výši 15 % nebo 45 % (jestliže je společnost registrovaná nebo se jedná o neziskovou organizaci) ze zaplacených odměn za ošetřovatelství a poskytování péče, úklid a údržbu obydlí poplatníka, tato sleva je limitována částkou 2 400 EUR ročně, avšak lze započítat pouze platby, které přesáhly částku 100 EUR. Ve výpočtu budeme pracovat s variantou, že tyto náklady lze uplatnit jako odčitatelnou položku od základu daně nikoli jako slevu na dani. Stanovíme si, že lze uplatnit 30 % z takto vynaložených výdajů v maximální částce 30 000 Kč ročně.

1. Daňová povinnost poplatníka za stávajících podmínek

Jelikož bude poplatník uplatňovat pouze slevu na poplatníka, tak tuto daňovou povinnost již počítat nebudeme, protože je zobrazena v kapitole 4.1. Výsledná daňová povinnost poplatníka činí 37 110 Kč.

2. Daňová povinnost poplatníka po změně legislativy

Jestliže by došlo ke změně legislativy a poplatník by si mohl snížit základ daně o 30 % ze zaplacených výdajů na ošetřovatelství a poskytování péče, úklid a údržbu svého obydlí, došlo by ke změně výsledné daňové povinnosti. Pro tento případ budeme uvažovat, že poplatník vynaložil na tyto služby částku 80 000 Kč za rok, dále uvažujeme pouze se základní slevou na poplatníka. Výpočet je uveden v tabulce 4.3.

Tab. 4.3 Daňová povinnost poplatníka po změně legislativy⁹⁷

Zdanitelný příjem	308 232 Kč
sociální a zdravotní pojištění 34 %	104 798,88 Kč
SHM	413 030,88
odpočet za služby 30 % z 80 000 Kč	-24 000 Kč
základ daně	389 030,88 Kč
zaokrouhlený základ daně	389 000 Kč
daň 15%	58 350 Kč
daň po slevě 24 840 Kč	33 510 Kč

V případě, že by došlo ke změně legislativy ve výše uvedeném rozsahu, daňová povinnost poplatníka s příjmem ve výši průměrné mzdy by činila částku 33 510 Kč.

$$37\,110 - 33\,510 = 3\,600$$

Ve srovnání s konečnou daňovou povinností poplatníka při stávajících podmínkách došlo k daňové úspoře poplatníka ve výši 3 600 Kč.

Z výše uvedeného vyplývá, že se zavedením tohoto odpočtu může poplatník dosáhnout snížení daňové povinnosti až o 4 500 Kč.

4.4 Zavedení slevy na dani ve výši zaplacených výdajů za hlídání dětí

Poplatníci ve Finsku nemají sice žádné možnosti odpočtu nebo slevy za hlídání dětí, ale my budeme pracovat s variantou, že by si mohl český poplatník uplatnit slevu na dani za hlídání dětí chůvou. Od roku 2014 si může poplatník v České republice uplatnit slevu ve výši uhrazených výdajů za umístění dítěte v zařízení péče o děti, tato sleva činí maximálně 8 500 Kč ročně. Tedy se zdá, že poplatník může využít této slevy na dani, ale na druhou stranu jsou i rodiče, kteří nechtějí, aby jejich dítě chodilo do školky, a raději si najmou chůvu, která jim dítě bude hlídat a tak bude dítěti věnována větší pozornost než ve školce, v tomto případě takový poplatník nemá na výše uvedenou slevu nárok. Výši uplatnitelné slevy stanovíme ve stejné výši jako slevu za umístění dítěte tedy 8 500 Kč. Částka je stanovena v návaznosti na minimální mzdu stanovenou pro rok 2014 (v roce 2015 činí 9 200 Kč).

---

⁹⁷ Vlastní zpracování.

1. Daňová povinnost poplatníka za stávajících podmínek s umístěním dítěte v zařízení péče o děti

V této části si vypočítáme daňovou povinnost poplatníka, který má příjem ve výši průměrné mzdy v České republice za rok 2014, uplatňuje slevy na dani ve formě základní slevy na poplatníka, slevy na dítě a slevy za umístění dítěte v zařízení péče o děti. Náklady za umístění dítěte činí za daný rok částku 8 500 Kč (částka je stanovena takto, abychom využili celkovou možnou slevu na dani). Výpočet je uveden v tabulce 4.4.

Tab. 4.4 Daňová povinnost poplatníka za stávajících podmínek⁹⁸

Zdanitelný příjem	308 232 Kč
sociální a zdravotní pojištění 34 %	104 798,88 Kč
SHM	413 030,88
základ daně	413 000 Kč
daň 15%	61 950 Kč
odečtení slevy na poplatníka 24 840 Kč	37 110 Kč
odečtení slevy za umístění dítěte 8 500 Kč	28 610 Kč
odečtení slevy na dítě 13 404 Kč	15 206 Kč

Výsledná daňová povinnost poplatníka s příjmy ve výši průměrné mzdy po odečtení všech zákonných slev činí 15 206 Kč.

2. Daňová povinnost poplatníka za stávajících podmínek s hlídáním dětí chůvou

V tomto příkladu se podíváme na to, jak by vypadala výsledná daňová povinnost, jestliže by poplatník neumístil dítě do školky, ale najmul si paní na hlídání. Výpočet je uveden v tabulce 4.5. Opět předpokládáme, že poplatník uplatní základní slevu na poplatníka, slevu na dítě, avšak dítě neumístil do školky, ale hlídá mu jej chůva, tedy nemůže uplatnit takto vynaložené výdaje. Tyto výdaje činily taktéž 8 500 Kč.

---

⁹⁸ Vlastní zpracování.

Tab. 4.5 Daňová povinnost poplatníka po změně legislativy⁹⁹

Zdanitelný příjem	308 232 Kč
sociální a zdravotní pojištění 34 %	104 798,88 Kč
SHM	413 030,88
základ daně	413 000 Kč
daň 15%	61 950 Kč
odečtení slevy na poplatníka 24 840 Kč	37 110 Kč
odečtení slevy na dítě 13 404 Kč	23 706 Kč

Výsledná daňová povinnost poplatníka, který své dítě neumístil do školky a využil služeb chůvy, při stávající legislativě, činí 23 706 Kč.

3. Daňová povinnost poplatníka při zavedení slev na dani při využití služeb chůvy

Jestliže by došlo ke změně legislativy, když by si mohl poplatník odečíst z daní částku zaplacené nejen za umístění dítěte, ale také za hlídání dětí ve výši maximálně 8 500 Kč (pro rok 2014) byl by výpočet stejný jako v prvním bodě, tedy 15 206 Kč.

Rozdíl v daňové povinnosti při stávající legislativě a po zavedení možnosti využití slevy na dani za hlídání dítěte činí 8 500 Kč.

4.5 Shrnutí

V kapitole 4 jsme si ukázali různé možnosti jak využít některých odpočtů a slev převzatých z Finska v České republice. Všechny výpočty byly provedeny za předpokladu, že příjem poplatníka dosahuje průměrné mzdy v České republice za rok 2014.

Jako první jsme si předvedli, jak by se na výsledné daňové povinnosti promítlo využití odpočtu ve výši nákladů na dojíždění. Jako maximální částku, kterou lze uplatnit jsme stanovili hodnotu 24 000 Kč s tím, že pro uplatnění musí činit roční úhrn těchto výdajů minimálně částku 2 400 Kč. Oproti stávající legislativě by se poplatníkovi s průměrnou mzdou, při vynaložených výdajích ve výši 20 000 Kč, snížila výsledná daňová povinnost o 3 000 Kč.

---

⁹⁹ Vlastní zpracování.

V další části jsme provedli opět srovnání v případě, že by byl zaveden odpočet nákladů na dojíždění za stejných podmínek jako v předchozím příkladu, ale navíc jsme předpokládali se snížením základní slevy na poplatníka o 840 Kč ročně. V tomto případě, při stejných nákladech na dojíždění, jako v předešlém příkladu, činil rozdíl mezi daňovou povinností při snížení slevy na poplatníka a daňovou povinností s uplatněním odpočtu a snížením slevy na poplatníka daňovou úsporu taktéž ve výši 3 000 Kč. Avšak když porovnáme daňovou povinnost poplatníka se stávajícími podmínkami, tedy bez odpočtu a slevy na dojíždění s daňovou povinností poplatníka s uplatněním odpočtu a sníženou základní slevou na dani činí rozdíl částku 2 160 Kč.

V kapitole 4.3 jsme se pokusili uvést, jak by se mohlo promítnout na daňové povinnosti poplatníka zavedení odpočtu za služby pečovatelské, poskytování péče, úklidu a údržby poplatníkovy obydli. Stanovili jsme si, že poplatník si může od základu daně odečíst 30 % z vynaložených nákladů za tyto služby, maximální částka, kterou lze uplatnit činí 30 000 Kč a v úhrnu musí poplatník za tyto služby zaplatit nejméně 1 000 Kč. Pro tento příklad jsme si stanovili, že poplatník odvedl za tyto služby 80 000 Kč za rok. Oproti stávající legislativě došlo ke snížení daňové povinnosti o 3 600 Kč.

Jako poslední jsme předpokládali, že by si poplatníci, kteří neumísťují své dítě do zařízení péče o děti předškolního věku, ale jejich dítě hlídá chůva, mohli také uplatnit slevu na dani. Tato sleva by činila taktéž 8 500 Kč (v roce 2015 částka 9 200 Kč). Tato varianta sice nevychází z finského daňového systému, avšak bylo by vhodné, aby byla zavedena. Někteří rodiče nechtějí, aby bylo jejich dítě umístěné ve školce, ale aby mělo větší péči třeba s chůvou, vynaložené peníze za chůvu mají stejný charakter, jako když by bylo dítě v zařízení pro péči o děti předškolního věku.

5 ZÁVĚR

Daně z příjmů fyzických osob jsou jak pro Českou republiku, tak i pro Finsko velice důležitým zdrojem příjmů. Proto je velmi důležité, jakou daňovou politiku si státy nastaví.

Cílem této práce bylo provést srovnání daně z příjmů fyzických osob v České republice a ve Finsku. Oba tyto státy mají odlišný systém zdanění, například v České republice je stanovena proporcionální sazba daně z příjmů ve výši 15 %, naopak ve Finsku mají stanoveno 5 daňových pásem, kdy se sazba daně pohybuje od 0 % - 31,75 %. Sazby daní však nejsou jedinou odlišností, v obou státech jsou stanoveny jiné odpočitatelné položky, slevy na dani a celkově je i výpočet daně rozdílný. Zatímco v ČR se odvádí daň z navýšené hrubé mzdy o pojistné, ve Finsku se počítá daň z příjmů přímo z hrubé mzdy, kterou ale mohou poplatníci ponížit např. o výši uznaných nákladů, a to buď paušální částkou nebo uplatněním skutečných nákladů, dále o náklady na dojíždění do zaměstnání nebo třeba odborové poplatky.

V kapitole s názvem teoretická východiska jsme si popsali daňové systémy obou zemí. V zásadě lze říci, že jak v České republice, tak ve Finsku lze daně členit na přímé a nepřímé.

V další kapitole bylo provedeno srovnání základních charakteristik a makroekonomických ukazatelů obou zemí. I když má Finsko téměř dvojnásobně menší počet obyvatel než Česká republika, dosáhlo za rok 2013 daleko vyššího HDP oproti České republice. V mezinárodním hodnocení vyšlo Finsko ve srovnání s Českou republikou v jednotlivých řebříčkách vždy s lepším umístěním.

Dále jsme si podrobněji popsali problematiku daně z příjmů fyzických osob v České republice a ve Finsku. Ve Finsku se neodvádí pouze jedna daň, tak jak je tomu v České republice, kromě národní daně z příjmů poplatníci dále odvádí komunální daň z příjmů, církevní daň a TV daň. Použití tzv. komunální daně v České republice by mohlo usnadnit přerozdělování finančních prostředků ze státního rozpočtu a také by to vedlo ke snížení administrativních nákladů.

Základ daně v České republice je zjišťován sečtením dílčích základů daně (příjmy ze závislé činnosti, příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy), ve Finsku se základ daně stanovuje pouze z příjmů z kapitálu a pracovních příjmů. Zvláštností finského systému je, že zdanění podléhají i starobní důchody.

V České republice i ve Finsku mohou poplatníci uplatňovat různé nezdanitelné části daně, odpočitatelné položky a slevy na dani. Oproti Finsku má český zákon o dani z příjmů velice rozsáhlý výčet osvobození od příjmů, čímž se stává komplikovanější. Některé odpočty a slevy jsou v obou státech podobné, avšak se liší částkou, jako velký rozdíl lze představit slevu na dani pro studenty, která je ve Finsku několikanásobně vyšší než v České republice, avšak je spojena s tzv. univerzitním grantem. V České republice je sleva na poplatníka pro poplatníky s různou výší příjmů stejná, zatímco ve Finsku se výše slevy odvíjí od příjmu poplatník.

Finský poplatník není na rozdíl od českého poplatníka (v určitých případech) povinen podávat daňové přiznání. Finský daňový úřad posílá daňovým poplatníkům již předvyplněné daňové přiznání, která poplatník zkontroluje, popřípadě doplní a odevzdá zpět.

Ve výpočtové části bylo provedeno srovnání pomocí efektivní daňové sazby a to ve dvou úrovních, první bez ohledu na sociální a zdravotní pojištění a druhé s ohledem na odvedené sociální a zdravotní pojištění zaměstnancem. Pro srovnatelnost zaměstnaneckých příjmů v České republice a ve Finsku byly provedeny přepočty prostřednictvím parity kupní síly za pomoci reálného měnového kurzu. Srovnání bylo provedeno pro poplatníka s příjmy odpovídající hodnotě průměrné mzdy, minimální mzdy a příjmy spadajícími do jednotlivých finských daňových pásem. Ve všech těchto kategoriích je daňové zatížení finského poplatníka větší a s růstem příjmů se zvyšuje.

Ve finském daňovém systému lze spatřovat určité zásady, které lze převést do české legislativy. V kapitole návrhy a doporučení jsou uvedeny příklady, jak lze některé výhody využít v České republice. Jedna z možností byla zavedení odpočtu ze základu daně ve výši výdajů na dojíždění poplatníka do i z práce. Druhá varianta byla stejná s tím rozdílem, že by došlo ke snížení základní slevy na poplatníka. V obou případech by došlo ke snížení daňové povinnosti poplatníka, tudíž by se snížili příjmy státu, avšak mohlo by to vést k tomu, že by byli lidé ochotni cestovat dále za prací a tím by došlo ke snížení nezaměstnanosti, čímž by se propad příjmů do státního rozpočtu snížil. Dalším návrhem je, podle finského vzoru, zavést do české legislativy možnost odpočtu ze základu daně ve výši zaplacených výdajů za ošetrovatelství a poskytování péče, úklid a údržbu poplatníkovy obydli. Zavedení tohoto odpočtu by mělo stejný následek jako předchozí, tedy snížení daňové povinnosti poplatníka, avšak opět by to mělo dopad na zaměstnanost. Jestliže zákonodárci umožní poplatníkům, aby si výdaje na tyto služby odečetli ze základu daně, tak to bude poplatníky motivovat, aby si na práci někoho najali a zaplatili mu za to, než aby si danou práci udělali sami a tím nijak do státního rozpočtu nepřispěli. Dalším návrhem, který avšak nevychází z finského zákona, je

zavedení možnosti uplatnění slevy na dani za vynaložené výdaje za hlídání dítěte. Od roku 2014 mají čeští poplatníci možnost uplatnit si slevu na dani za umístění dítěte v zařízení pro péči o děti předškolního věku, v maximální výši rovnající se minimální mzdě, avšak tahle sleva znevýhodňuje poplatníky, kteří nemají dítě umístěné v tomto zařízení, ale využívají služeb chůvy. V dnešní době jsou v České republice mnohdy tyto zařízení přeplněné, takže ne všichni poplatníci mohou využít této služby. Zavedením této slevy by opět došlo ke snížení daňové povinnosti poplatníka, avšak opět by to mělo dopad na snížení nezaměstnanosti, protože rodiče by mohli využít služeb chůvy a nechat se například zaměstnat, tudíž by se zvýšili výnosy státu z daní rodičů a také chůvy.

Závěrem lze tedy říci, že zdanění fyzických osob v České republice a ve Finsku je rozdílné. K zamyšlení je fakt, že i když je ve Finsku daňové zatížení fyzických osob vysoké, poplatníci tyto daně odvádějí „ochotně“, protože tuto platbu vnímají jako platbu, za kterou získávají od státu kvalitní služby a navíc se jejich země stává silnější a vyspělejší. Naproti tomu se poplatníci v České republice k placení daní nestaví stejně, naopak se snaží, aby odvedli na daních co možná nejméně, nejlépe nic. Tento rozdíl v postoji poplatníků ve Finsku a v České republice může být také způsoben tím, jakým způsobem poplatníci vnímají počínání představitelů tohoto státu s nakládáním s veřejnými financemi. V indexu vnímání korupce ve veřejném sektoru za rok 2014 se Česká republika umístila na 53. příčce, zatímco Finsko obsadilo 3. místo. Z tohoto výzkumu je patrné, že čeští poplatníci korupci ve veřejném sektoru vnímají.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura

- [1] DVOŘÁKOVÁ, Zuzana. *Řízení lidských zdrojů*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2012, 559 s. ISBN 978-80-7400-347-9.
- [2] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 275 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
- [3] NERUDOVI, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 4., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 332 s. ISBN 978-80-7478-626-6.
- [4] PELC, Vladimír a Petr PELECH. *Daně z příjmů: s komentářem 2014*. 14., aktualiz. vyd. Olomouc: Anag, 2014, 1120 s. ISBN 978-80-7263-867-3.
- [5] SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2014*. Amsterdam: IBFD, 2014. 1026 s. ISBN 978-90-8722-241-3.
- [6] ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 6., aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: Linde, 2013, 392 s. ISBN 978-80-7201-925-0.
- [7] ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2008, 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.
- [8] VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. aktualiz. vyd. Praha: Vox, 2014, 391 s. ISBN 978-80-87480-23-6.

Internetové zdroje

- [9] BUSINESS INFO: Finsko: *Ekonomická charakteristika země* [online]. 2014 [cit. 2015-2-05]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/finsko-ekonomicka-charakteristika-zeme-17995.html>
- [10] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA: *Kurzy devizového trhu* [online]. 2014 [cit. 2015-2-20]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/financi_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/denni_kurz.jsp

- [11] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: *Obyvatelstvo* [online]. 2015 [cit. 2015-2-15]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_lide
- [12] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: *Průměrné mzdy – 4. čtvrtletí 2014* [online]. 2015 [cit. 2015-2-21]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/ci/prumerne-mzdy-4-ctvrtleti-2014-truea9fbwn>
- [13] EUROPEAN COMMISSION: *General government deficit (-) and surplus (+) – annual data* [online]. 2014 [cit. 2015-2-15]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=taina200>
- [14] EUROPEAN COMMISSION: *Finsko* [online]. 2015 [cit. 2015-2-15]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/finland/index_cs.htm
- [15] FINANČNÍ SPRÁVA: *Informace GFR k uplatnění sazeb DPH od 1. 1. 2015* [online]. 2014 [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-seznam-dani/Informace-GFR-k-uplatneni-sazeb-DPH-od-1-1-2015.pdf>
- [16] LEGATUM INSTITUTE: *The 2014 Legatum prosperity index table rankings* [online]. 2015 [cit. 2015-2-28]. Dostupné z <http://www.prosperity.com/#!/ranking>
- [17] MPSV: *Tisková zpráva* [online]. 2014 [cit. 2015-2-15]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/upcr/media/tz/2014/01/2014_01_09_tz_nezamestnanost_prosinec_2013.pdf
- [18] OFFICIAL STATISTICS OF FINLAND (OSF): *Preliminary population statistics* [online]. ISSN=2243-3627. 2014. Helsinki: Statistics Finland [cit. 2015-2-21]. Dostupné z: http://www.stat.fi/til/vamuu/2014/11/vamuu_2014_11_2014-12-18_tie_001_en.html
- [19] OFFICIAL STATISTICS OF FINLAND (OSF): *Structure of Earnings* [online]. ISSN=1799-0092. 2013. Helsinki: Statistics Finland [cit. 2015-2-21]. Dostupné z: http://www.stat.fi/til/pra/2013/pra_2013_2014-10-14_tie_001_en.html
- [20] OFFICIAL STATISTICS OF FINLAND (OSF): *Wages, Salaries and Labour Costs* [online]. 2015 [cit. 2015-2-28]. Dostupné z: http://www.stat.fi/tup/suoluk/suoluk_palkat_en.html

- [21] PARTNERS MEDIA, s. r. o.: *HDP* [online]. 2014 [cit. 2015-2-15]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/hdp>
- [22] THE ECONOMICS INTELLIGENCE UNIT LIMITED 2015: *Democracy Index 2014* [online]. 2015 [cit. 2015-3-10]. Dostupné z: <http://www.sudestada.com.uy/Content/Articles/421a313a-d58f-462e-9b24-2504a37f6b56/Democracy-index-2014.pdf>
- [23] THE HERITAGE FOUNDATION HIGHLIGHTS OF THE 2015: *Index of Economic Freedom* [online]. 2015 [cit. 2015-3-10]. Dostupné z: <http://irr.org.za/reports-and-publications/occasional-reports/files/index-of-economic-freedom-2015-highlights.pdf>
- [24] TRANSPARENCY INTERNATIONAL: *Corruption Perceptions Index 2014 Results* [online]. 2015 [cit. 2015-3-10]. Dostupné z: <https://www.transparency.org/cpi2014/results>
- [25] VERO SKATT: *Automatically granted deductions* [online]. 2014 [cit. 2015-3-15]. Dostupné z: http://www.vero.fi/en-US/Individuals/Deductions/Automatically_granted_deductions%2835221%29
- [26] VERO SKATT: *Brief Statistics 2015* [online]. 2014 [cit. 2015-3-18]. Dostupné z: http://www.vero.fi/en-US/Tax_Administration/Statistics/Brief_Statistics%2815852%29
- [27] THE WORLD BANK: *Doing Business 2015* [online]. 2015 [cit. 2015-3-15]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB15-Full-Report.pdf>

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
ETR	efektivní daňová sazba
EUR	euro
Kč	koruna česká
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
TV	televizní
ZDP	zákon o dani z příjmů
ZTP	zvlášť těžce postižený

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 24. 4. 2015

Bc. Marie Matoušková

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 – Sazby daně dědické ve Finsku

Příloha 2 – Sazby daně darovací ve Finsku

Příloha 3 – Výsledky výpočtové části